

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

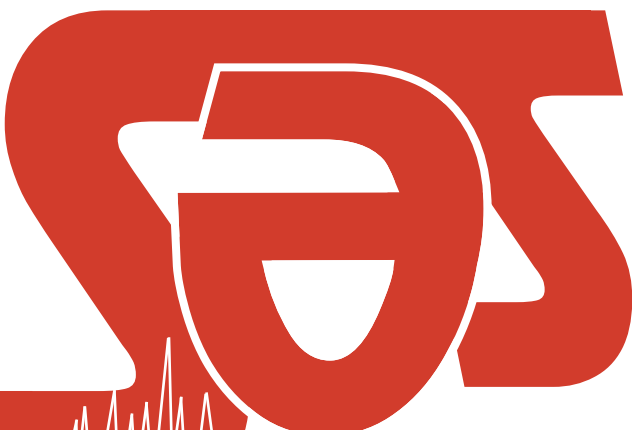

№ 131 (7056)

"Azərbaycan demokratik seçki təcrübəsinə malikdir"

3

25 iyul 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Prezident İlham Əliyev Bakıda Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə tanış olub

2

Ermənistan üçün nəzərdə tutulan CƏLBEDİCİ TƏLƏ

Döymə, söymə, öldürmə!

12

Yaşıl enerji potensialımız nə vəd edir?

15

Nikahdankənar uşaqlar atanın vərəsələri ola bilərlərmi?

16

8

Əli Kərimli "boykot"un effektiv olmadığını etiraf etdi

14

Azərbaycanın birligə yaşama modeli

9

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakıda Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə tanış olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, "PMD Projects" şirkətinin direktoru Nəriman Topçibaşev parkda görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Prezident İlham Əliyevin 2020-ci il dekabrın 3-də imzaladığı Sərəncamda Azərbaycan xalqının Vətən müharibəsində göstərdiyi misilsiz qəhrəmanlığın və qazandığı möhtəşəm tarixi Zəfərin yaddaşlarda yaşadılması və ictimaiyyətə nümayiş etdirilməsi, şəhidlərimizin əziz xatirəsinin əbədiləşdirilməsi məqsədilə Bakıda Vətən Müharibəsi Memorial Kompleksinin və Zəfər Muzeyinin yaradılması tapşırılmışdı. Sərəncamdan dərhal sonra Vətən Müharibəsi Memorial Kompleksinin və Zəfər Muzeyinin layihələri hazırlandı və tikinti işlərinə başlanıldı.

Qeyd edək ki, 2023-cü il sentyabrın 27-

Prezident İlham Əliyev Bakıda Zəfər parkında aparılan tikinti işləri ilə tanış olub

də Anım Günündə Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bakıda inşası davam etdirilən Zəfər parkında olublar. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım burada görülən işlərlə tanış olublar. 8 Noyabr prospektində inşa olunan Zəfər parkının ərazisi doqquz hektardan çoxdur. Parkın girişində 44 tağ elementindən istifadə edilib. Tağlar Qələbəyə aparan rəmzi yolun başlanğıcını tərənnüm edir. İnşası davam edən tağın hündürlüyü 44 metr, eni isə 22 metrdir.

Parka keçid hissədə 8 Noyabr - Zəfər

Gününi əks etdirən memorial abidə ucaldılacaq. Abidə Zəfər Gününü və sarsılmaz birliyi təcəssüm etdirəcək. Memorial abidənin ətrafında Qarabağ xalçalarındakı naxış və bəzək elementlərini əks etdirən yaşıllıq salınacaq. Zəfər Muzeyinə park ərazisindən iki istiqamətdə giriş olacaq. Sahəsi 9 min 200 kvadratmetr olan muzeyin yan divarında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan əsgər və zabitlərin adları qeyd ediləcək.

Ziyarətçilər muzeyi gözdikdən sonra

park hissəsinə daxil ola biləcəklər. Zəfər parkında, həmçinin tematik bağça, kaskad tipli şəlalə, Qarabağ yaddaş bağçası və parka ümumi baxış nöqtəsi yaradılacaq. Parkın sonunda Azadlıq Bayrağı Meydanının inşası da nəzərdə tutulur. Yaddaş bağçası parkın son hissəsində yaradılacaq. Bu hissəyə enən ciğir hündür haşiyəli çiçək və yaşıllıqlarla əhatə olunacaq. Yaddaş bağçasının ətrafında istirahət guşələri yaradılacaq, oturmaçılar qoyulacaq. Su hövzəsinin mərkəzində isə Azərbaycan Bayrağı dalğalanacaq.

İyulun 24-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, COP29 üzrə Təşkilat Komitəsinin sədri Samir Nuriyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi Saymon Stil ilə görüşüb. Samir Nuriyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə COP29-a hazırlıq prosesi barədə məlumat verib, bu günlərdə ölkəmizin təşəbbüslərinin geniş ictimaiyyət üçün açıqlandığını, COP29-un müəyyən edilmiş Prezidentinin Çərçivə Konvensiyasının bütün tərəflərinə bu mötəbər tədbirlə bağlı planları, gözləntiləri əks etdirən müfəssəl məktub ünvanladığını bildirib.

Prezident Administrasiyasının rəhbəri COP29 Sədriyinin bütün dövlətlərin və digər maraqlı tərəflərin mövqeyini öyrəndiyini, mühüm beynəlxalq toplantılarda iştirak etdiyini, fəal şəkildə çalışdığını diqqətə çatdırıb, ölkəmizin yeni iqlim maliyyəsinin məbləği üzrə inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında konsensusa nail olunması üçün səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

“BMT COP29-un təşkili ilə bağlı Azərbaycana hər cür kömək göstərməyə hazırdır”

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının icraçı katibi ilə görüşüb

Samir Nuriyev, həmçinin COP29-a hazırlıq prosesi çərçivəsində Azərbaycanda keçiriləcək tədbirlər, konfrans qatılacaq nümayəndə heyətləri və digər iştirakçılar üçün yaradılacaq şərait, vətəndaş cəmiyyətinin COP29-da iştirakına dəstək, kommunikasiya sahəsində görülən işlərdən danışıb.

Saymon Stil Azərbaycan tərəfindən COP29-un uğurla keçirilməsi istiqamətində aparılan işlərdən, kiçik ada ölkələrinə dəstək verilməsinin Azərbaycanın gündəliyində yer almasından məmnunluğunu ifadə edib, BMT-nin COP29-un təşkili ilə bağlı Azərbaycana hər cür kömək göstərməyə hazır olduğunu bildirib.

“Azərbaycan demokratik seçki təcrübəsinə malikdir”

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının üzvləri arasında görüş keçirilib

İylun 24-də Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleyasının (MDB PA) təşəbbüsü ilə Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovla MDB PA Şurası Katibliyinin rəhbərinin müavini, MDB PA yanında Demokratiyanın, parlamentarizmin inkişafı və vətəndaşların seçki hüquqlarına riayət olunmasının monitorinqi beynəlxalq institutunun (DIMBI) direktoru İvan Muşket və 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərlə əlaqədar MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının digər üzvləri arasında onlayn formatda görüş keçirilib.

Görüş təklifinin qəbul edilməsinə görə təşəkkürünü bildiren İvan Muşket MDB PA-nın uzunmüddətli müşahidə missiyasının tərkibi və fəaliyyəti haqqında məlumat verib,

missiyanın öz işini dövlətlərin suverenliyinə hörmət və daxili işlərinə qarışmama, obyektivlik və qərəzsizlik prinsipləri, həmçinin MDB-yə üzv dövlətlərdə demokratik seçkilərin standartları, seçki hüquq və azadlıqları haqqında Konvensiya əsasında qurduğunu bildirib.

O, müşahidə missiyasına rəhbərliyin Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Federasiya Şurası sədrinin birinci müavini Andrey

Yatskinə həvalə olunduğunu və fəaliyyətlərinin seçkilərin keçirildiyi ölkənin müvafiq dövlət qurumları, siyasi partiyaları, namizədlərin seçki qərarqahları və media qurumları ilə əlaqəli şəkildə həyata keçiriləcəyini vurğulayıb. Seçki prosesinin iştirakçıları ilə ilk görüşün Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndələri ilə keçirildiyini söyləyən İ.Muşket diqqətə çatdırıb ki, görüşün məqsədi Azərbaycan-

da seçkiqabağı vəziyyət və YAP-ın seçkilərə hazırlığı barədə məlumat əldə etməkdir.

YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov Azərbaycanın demokratik seçki təcrübəsinə malik olduğunu, qarşıdan gələn parlament seçkilərinin də ədalətli, şəffaf və demokratik keçirilməsi üçün zəruri şəraitin təmin edildiyini bildirib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının

seçkilərə hazırlıqla bağlı fəaliyyəti ölkənin seçki qanunvericiliyi və partiyanın İdarə Heyətinin 2024-cü il 3 iyul tarixli iclasında qəbul etdiyi Tədbirlər Planı əsasında ardıcıl və sistemli şəkildə həyata keçirdiyini bildirib.

YAP Sədrinin müavini Tədbirlər Planı əsasında görülmüş və nəzərdə tutulan işlər barədə də məlumat verib. O qeyd edib ki, YAP-ın ölkənin bütün seçki dairələri üzrə irəli sürdüyü deputatlığa namizədləri sırasında Milli Məclisin üzvü kimi aktiv fəaliyyəti ilə seçicilərin etimadını doğrultmuş təcrübəli millət vəkili ilə yanaşı, yeni simalar, o cümlədən yüksək potensiala malik gənclər də vardır.

Daha sonra YAP Sədrinin müavini müşahidə missiyası üzvlərinin ölkədəki seçki mühiti, partiyanın seçkilərə hazırlıq tədbirləri və bir sıra digər məsələlər barədə suallarını cavablandıraraq, missiyanın fəaliyyətinə uğurlar arzulayıb.

Vyetnam mətbuatında VNA agentliyinin Şuşada keçirilən İkinci Qlobal Media Forumunda iştirakı geniş işıqlandırılıb

Vyetnam kütləvi informasiya vasitələrində iyulun 20-22-də Azərbaycanın qədim Şuşa şəhərində keçirilən İkinci Qlobal Media Forumunda bu ölkənin media nümayəndələrinin iştirakına həsr olunmuş məqalələr dərc edilib. Vyetnamın ən böyük "VietnamPlus" elektron qəzetinin verdiyi məlumata görə, tədbirdə Vyetnam Xəbər Agentliyinin (VNA) baş direktor müavini Doan Thi Tuyet Nhungun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edib.

Məqalədə qeyd olunur ki, "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" adlı forumda 50 ölkədən 150 qonaq - informasiya agentliklərinin nümayəndələri, beynəlxalq təşkilatların əməkdaşları və 80-dən çox dünya və regional kütləvi informasiya vasitəsindən olan jurnalistlər iştirak edib.

Forum çərçivəsində "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi", "Dezinformasiyaya qarşı daha davamlı cəmiyyət qurmaq üçün siyasət və təşəbbüslər", "Süni intellektin reallığa, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlılığının təşviqi" və "İqlim hərəkatı və media" mövzularında dörd panel sessiya keçirilib. Diskussiyalarda media sahəsində ekspertlər, informasiya agentlikləri və digər kütləvi informasiya vasitələri, eləcə də beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri arasında bu sahələrdə fikir və təcrübə mübadiləsi aparılıb, deyərək "Vietnam Law and Legal Forum" sahə jurnalının saytında dərc edilmiş məqalədə deyilir.

Nəşrdə Forum çərçivəsində Doan Thi Tuyet Nhung və Azərbaycan Dövlət

Informasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) İdarə Heyətinin sədri Vüqar Əliyev arasında keçirilən görüşə xüsusi diqqət yetirilib.

Tərəflər dünya mətbuatının sürətli rəqəmsal transformasiyası, informasiya və yeni multimedia məhsulları mübadiləsinin genişləndirilməsi şəraitində feyk xəbərlər və dezinformasiya ilə mübarizədə VNA və AZƏRTAC arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıblar. Görüş zamanı, həmçinin agentliklər arasında səmərəli əməkdaşlığın iki ölkə arasında ənənəvi dostluq və çoxtərəfli əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə mühüm töhfə verəcəyində əminlik ifadə olunub.

Məqalədə deyilir ki, görüşdə VNA və AZƏRTAC arasında əməkdaşlıq haqqında sazişin yenilənməsi barədə razılıq əldə edilib. Azərbaycana səfəri çərçivəsində Doan Thi Tuyet Nhung Vyetnam Xəbər Agentliyinin tərəfdaşları olan bir sıra informasiya agentliklərinin nümayəndələri ilə də görüşlər keçirib. Görüşlərdə imzalanmış sazişlərin effektiv şəkildə həyata keçirilməsi və yenilərinin bağlanması üzrə gələcək addımlar müzakirə olunub, deyərək qeyd edilir.

“Şübhəsiz ki, istər Gürcüstanda, istərsə də Ermənistanda baş verənlərə Qərbi və Rusiyanın Cənubi Qafqaz uğrunda mübarizəsinin tərkib hissəsi kimi baxmaq lazımdır. İkinci Qarabağ savaşında ölkəmizin regionda yaratdığı yeni reallıqlar fonunda Cənubi Qafqazda olan marağ kifayət qədər artıb. Qərbi də bu marağın gizlətməyərək bütün imkanları ilə hərəkatə keçib”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov deyib.

O bildirib ki, öz Cənubi Qafqaz maraqlarını təmin etmək istəyən güclərin Azərbaycana da təzyiqlər etdiyi sirr deyil: "ABŞ konqresində olan dinləmələr, sanksiya hədələri ilə bağlı çıxışlar, ayrı-ayrı Avropa institutlarının Azərbaycanla bağlı qərəzli qətnamələri, bəyannatları, hamısı əslində rəsmi Bakıya təzyiqli məqsədlə edilir. Amma Azərbaycanın bütün bu təzyiqlərə boyun əyməməsi, eləcə də öz xarici siyasətində balanslı siyasəti həyata keçirməsi, müstəqil xarici siyasət kursunu davam etdirməsi böyük ölçüdə müxtəlif Qərb dairələrini Azərbaycana təzyiqli göstərməklə nəyə nail olmağın mümkünsüzlüyünə inandırıcı bildi. Bundan sonra konkret olaraq Cənubi Qafqazın digər iki ölkəsi ilə bağlı fəaliyyətə başlandı.

İlk olaraq Ermənistan istiqamətində çoxdan planlaşdırılan addımlar atılmağa başladı və açıq demək lazımdır ki, Qərb Ermənistanı böyük ölçüdə ram etməyi bacardı. Bu isə Rusiyanın Cənubi Qafqaz maraqlarına zərbə vurmaq idi və nəticədə Rusiya da müvafiq olaraq hərəkatə keçdi. Çünki Ermənistan Cənubi Qafqazın Rusiya hərbi bazaları olan yeganə dayağıdır. Bundan əlavə Ermənistan həm də KTMT və Avrasiya İqtisadi

“Cənubi Qafqazda olan marağ artıb”

İttifaqının üzvü olaraq Rusiyanın müttəfiqidir. Odur ki, Rusiya Ermənistanı qarşı iqtisadi təzyiqlərini işə salmadan əvvəl özünün ənənəvi müttəfiqlərini, yəni, keçmiş hakimiyyət təmsilçilərindən ibarət Paşinyan müxalifətini hərəkatə keçirdi. Həmin şəxslərin erməni cəmiyyətində populyar olmadığını və sevilmədiyini bildiyi üçün isə həm də kilsəni hərəkatə keçirdi. Qərb isə müvafiq olaraq anti Paşinyan qruplaşmasının mövqelərini zəiflətmək üçün Ermənistanı dəstəyini nümayiş etdirir. ABŞ və Avropa İttifaqı rəsmilərinin davamlı səfərləri, silahlanma istiqamətində atılan addımlar, Ermənistanı mütəmadi olaraq maliyyə dəstəyinin verilməsi də bunun bariz göstəricisidir.

Gürcüstanla gəldikdə isə Saaqşvili hakimiyyətindən sonra Rusiya ilə Qərb arasında balanslı siyasət yürütməyə başlayan Gürcüstan hakimiyyəti bu siyasəti davam etdirməkdə maraqlı idi. Amma Qərb artıq bununla yetinmək istəmir. Gürcüstanda da Ermənistanla olduğu kimi, sözbəxanə və Rusiya ilə münasibətlərdə məsafə saxlayan hakimiyyət istəyir.

Xarici agentlər haqqında qanun isə sadəcə bir bəhanədir. Belə ki, Gürcüstanı belə bir sənədin qəbulundan çəkindirməyə çalışsın ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa və digər Qərb dövlətlərinin özləri vaxtilə oxşar qanunlar qəbul etmişdilər. Yəni başqa sözlə desək, Qərb özü xarici agentlər barədə normativ-hüquqi aktlar qəbul etdiyi halda indi bunun başqalarına qadağan etməyə çalışırdı. Mən tamamilə əminəm ki, Gürcüstan hakimiyyəti hətta adıçəkilən qanunun qəbulu istiqamətində hər hansı addım atmasaydı belə Qərb dairələri təzyiqli üçün başqa bəhanələr tapacaqdılar. Qanunun müzakirəyə çıxarılması, sadəcə, prosesləri sürətləndirdi.

Gedişat onu göstərir ki, hər iki tərəf, yəni həm Qərb, həm də Rusiya öz Cənubi Qafqaz maraqlarının təmini etmək üçün sonacın bütün mümkün vasitələrdən istifadə edəcəklər. Gürcüstanda bu qarşıdurmanın nə ilə nəticələncəyini proqnozlaşdırmaq çətin olsa da, Ermənistanın Rusiyanın təsir dairəsindən çıxacağını proqnozlaşdırmaq mümkündür”.

Səbinə Hüseynli

Bu gün dünyanı "ABŞ-in prezidenti kim olacaq" sualı düşündürür. Görəsən, alman əsilli, iş adamı, tikinti maqnati, keçmiş prezident, respublikaçı, 78 yaşlı Donald Tramp, yoxsa honduras-hindli cütlüyündən törəyən, vitse-prezident, demokratların namizədi, 59 yaşlı Kamala Harris seçki marafonunda ən son gülən olacaq? İndiki seçimdə hər ikisinin şansı var. Kamala Harrisin çıxışları internet istifadəçiləri üçün əsl hədiyyədir. ABŞ-in vitse-prezidenti imzalı gülüşü və unikal yumor hissi sayəsində mem həvəskarları arasında populyardır. Təkcə hindistan cevizi ağacı haqqında hekayə buna dəyər.

ABŞ vitse-prezidentinin ictimai çıxışları gülmeyi sevməyi internet istifadəçiləri üçün cənnətdən gələn əsl mənədir. Bəs siz, kokos ağacından düşmüşünüz? Bazar ertəsi Co Baydenin seçki yarışından geri çəkilməsini öyrəndikdən və namizədiyi Ağ Evin hazzırkı sakini tərəfindən xeyir-dua alan vitse-prezident Kamala Harrisin fiquru ətrafında sosial şəbəkələrdə yaranan həyəcanı gördükdən sonra siz də məhz bu cür hiss etmiş ola bilərsiniz. Yumoristik skeçlərdən tutmuş, nüfuzlu siyasətçilərin dəstək bəyanatlarına qədər hər yerdə eyni görüntü təkrarlanır: kokos ağacı.

Populyar mədəniyyət və siyasi fəallığın toqquşması ilə bağlı daha bir hadisə vitse-prezidentin 2023-cü ilin mayında Ağ Evdə baş tutan "İspan əsilli amerikalılara qarşı ayrı-seçkiliyə qarşı" tədbirdəki çıxışının sonunda baş verdi. Harris izah etdi ki, dəstəklədiyi təşəbbüs gənclərin imkanlarına diqqət yetirəcək, eyni zamanda ailələri, məktəbləri və icmaları da əhatə edəcək, çünki "heç kim bətaqlıqda yaşamır" və "hər şeyin bir konteksti var".

Sonra o, artıq məşhurlaşan bir hekayə danışdı. "Bəzən anamla çətin olurdu, o, mənə və bacıma deyirdi ki, "mən bilmirəm sənə nə olub ki, indicə kokos ağacından düşmüşsən?". Ardınca "Siz sizi əhatə edən və sizdən əvvəl burada olan hər şeyin kontekstində varsınız" deyirdi. Bununla belə, bu videonun internetdə yayılması təxminən bir il çəkdi. İlk dəfə 2024-cü ilin fevralında mem olaraq ortaya çıxdı. Co Baydenin Donald Trampa qarşı ilk debatda uğursuzluğu Harrisin öl-kədəki ən yüksək vəzifəyə qayılmaz namizəd kimi diqqət mərkəzində saxladıqdan sonra, hətta musiqinin də yer aldığı video interneti bürüdü. Hətta Demokrat Partiyasının müşavirləri jurnalistlərlə söhbətlərində kokos meyvəsinə olan sevgilərini etiraf etdilər - simvol demək olar ki, gizlədilməz bir koda çevrildi.

Görünməmiş mem aktivliyi

Bəs niyə bu hekayə bu qədər böyüdü? İstənilən bir şeyin digərlərindən daha uğurlu olacağını proqnozlaşdırmaq və ya dərhal qiymətləndirmək mümkün deyil. Bununla belə, Kamala Harrisin vəziyyətində bütün memlər onun yüksək gülüşü və çox vaxt yersiz yumoru ilə bağlıdır. Vitse-prezidentin siyasi rəqibləri onun qəzəbinə lağ edirdilər. Tramp onu "dəli" kimi təsvir edir. Proqressiv fəallar - çox vaxt gənc və aktiv internet istifadəçiləri - özlərinə ironiya ilə cavab verirlər.

Yaxşı mənalı cizgi filmləri Harrisin düşərgəsi arasında görünməmiş populyarlıq qazandı - hətta bəzən həddindən artıq açıq danışmaqda ittiham olunsada. O, həm də siyasiləşdirilmiş memlər fenomeninin heç vaxt olmadığı qədər çiçəkləndiyi dövrünün məhsuludur. Ölkənin tarixi 21 iyul hadisələrinin əsasən sosial şəbəkələrdə cərəyan etdiyini nəzərə alsaq, "kokos ağacı"nın simvol kimi populyarlığında partlayış daha məntiqli görünür - Baydenin prezidentlik yarışından imtina etmək qərarı ilə məktubu məhz orada idi.

Bununla belə, kokos xurması da bataqlıq

Amerikanın sükanı kimdə olacaq?

da böyümür. Vitse-prezident təyin olunmasından sonra Kamala Harrisin ətrafında bütöv bir mem qalaktikası yarandı. Yəqin ki, Harris "biz bunu etdik, Joe!" ifadəsini 2020-ci il prezident seçkilərinin nəticələrini öyrəndikdən sonra deyib. Bununla belə, daha çox klassik memlər var - Harrisin gülüşü və rəqsi də daxil olmaqla. Harrisin tərəfdarlarının fikrincə, cəmi bir neçə saat ərzində sözün əsl mənasında "xuliqana" çevrilən vitse-prezidentin yumor hissi bu estetikaya tam uyğun gəlir. Yeni mem müğənninin özü tərəfindən də yüksək qiymətləndirildi.

Dünyanın ən varlı adamı İlon Mask isə Kamala Harrisin namizədiyi tez dəstəklədiklərinə görə Corc Soros və oğlunu ələ salıb. X-in sahibi İlon Mask Corc Sorosun oğlunun Kamala Harrislə çəkdiyi şəklini belə şərh edib: "Mən Aleksandr Sorosa təşəkkür etmək istəyirəm ki, növbəti kuklanın kim olacağına heç kəsdə şübhə yaratmır". İyulun 21-də ABŞ prezidenti Co Bayden noyabrın 5-də keçiriləcək seçkilərdə Demokratların namizədiyi uğrunda mübarizədən geri çəkildiyini və Harrisin dəstəkləmək niyyətində olduğunu açıqladı. Baydenin açıqlamasından sonra milyarder maliyyəçi Corc Sorosun oğlu Aleks Soros da Harrisin dəstəkləyib və onu Demokratların Donald Trampı məğlub etmək üçün "ən yaxşı" şansı adlandıraraq. Aleks Soros özünün X (keçmiş Twitter) sahifəsində qeyd edib: "Bizim Kamala Harrisin arxasında birləşmək və Donald Trampı məğlub etmək imkanımız yaranıb. Yaşasın Amerika Arzusu!".

WallStreet Journal-a görə Corc Soros da şəxsən Harrisin dəstəkləyir. Amerikalı milyarder ABŞ Demokratik Partiyasının aparıcı donoru kimi 2022-ci il ara seçkiləri zamanı namizədlərə və təşkilatlara təxminən 128 milyon dollar verib. Bundan əlavə, Soros Baydeni dəstəkləyən əsas siyasi fəaliyyət komitəsinə beş milyon dollar bağışlayıb.

Harris Avropa üzərində qələbə qazanmağa cəhd edir

Aİ rəsmiləri bağlı qapılar arxasında Demokratların yeni namizədi, ehtimal ki, Kamala Harrisin Trampı məğlub etmək üçün lazım olan hər şeyə sahib olduğuna şübhələrini ifadə ediblər. Beləliklə, ECB ABŞ-in vitse-prezidentini "görünməz", onun çıxışlarını isə "banal" adlandırır.

Vitse-prezident Harris noyabrda keçiriləcək seçkilərdə Donald Trampa üz-üzə Demokratların namizədiyinə əsas namizəddir. Səmimi söhbətlərdə mərkəzçi Avropa siyasətçiləri və rəsmiləri deyirlər ki, Harrisin onu məğlub edə biləcəyinə hələ də inanmırlar. Avropa Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin üzvü İzabel Şnabel bu il vitse-prezidenti tənqid edərək, onu "görünməz" adlandıraraq və onun qalib gələ biləcəyinin heç bir yolunun olmadığını təxmin edib. Şerhləri ilk dəfə bu nəşrdə bildirilən Şnabel Demokrat Partiyasının seçim prosesinin "fəlakətli uğursuzluq" olduğunu söyləyib. "Onlar əvvəldən Kamala Harrisin yerinə başqa bir namizəd hazırlamalı idilər", - Şnabel fevral ayında panel müzakirəsindən əvvəl şəxsi söhbətində Harrisin seçkidə qalib gəlməsinin heç bir yolu yoxdur, ümitsizdir". Deyib. Görünür, onun sözlərinin efirə getdiyindən xəbəri yox idi. Şnabelin növbəti açıqlaması xüsusilə sərt olub: "O, tamamilə görünməz olduğu üçün onu heç tanımıram".

Münhen Təhlükəsizlik Konfransında Harrislə görüşən iki məmur POLITICO-ya onun tədbirdə qarışıq təəssürat yaratdığını söyləyib. Bir tərəfdən onun çıxışları diqqətə hazırlanırdı. O, öz çıxışlarını heç bir kortəbiiyyət elementi olmadan teleprompterdən istifadə edərək etdi. Onun 2023-cü ildə Münhen Təhlükəsizlik Konfransındakı çıxışı tamaşaçılar tərəfindən xüsusilə pis qarşılanıb, çünki Harris onlarla əlaqə qura bilməyib və alqış almaq üçün nəzərdə tutulmuş sözləri heç bir reaksiya yaratmayıb.

Onun uğursuz çıxışının başqa bir nümunəsi 2023-cü ildə Britaniyada keçirilən süni intellekt konfransıdır. Harris prezident musiqisi sədaları altında səhnəyə gec çıxdı və bir iştirakçının dediyi kimi, "xeyirxah" bir çıxış etdi. O, çıxışı ilə sadəcə olaraq konfransın əsas mövzusunun pozdu. O zaman Rişi Sunakin rəhbərlik etdiyi Britaniya hökuməti vitse-prezidentin iştirakını müsbət hal kimi qiymətləndirdi, lakin pərdə arxasında ingilislərin öz tədbirində kənarda qalmalarından məyus oldular. Onlar Ağ Ev rəsmilərinə hissələri

barədə məlumat verməkdən yayınmayıblar.

Amma, planlaşdırılmamış görüşlərdə Harris Avropa siyasətçiləri ilə görüşəndə və məqsədi əlaqələri gücləndirmək olan Amerika Üç Dəniz (Baltik və Adriatik ölkələri və Qara dəniz hövzəsi arasındakı ölkələr) Təşəbbüsü çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə şərhlər edərkən özünü daha xarizmatik və düşüncəli lider kimi göstərdi. Brüssel Bayden illərində Aİ-nin ABŞ ilə əlaqələrinin gücünə həddən artıq arxayın və özündən razı idi. Prezident Tramp dövründə baş verən iğtişaşlar və qeyri-sabitlikdən sonra Rusiyanın 2022-ci ildə Ukraynada genişmiqyaslı hərbi əməliyyatına başlaması ilə transatlantik əlaqələr əhəmiyyətli dərəcədə gücləndi və Vaşinqton Vladimir Putinə qarşı birləşmək üçün Brüsselə sıx əməkdaşlıq etdi. Baydenin komandası Aİ liderləri ilə sıx əməkdaşlığı bu gün də edir.

Belə bir fikir var ki, AB Baydenin yaşını nəzərə alaraq Harrislə münasibətləri inkişaf etdirmək üçün daha çox səy göstərməli idi. Britaniya liderləri də bu adamı anlamağa çalışırlar. Onlar ümid edirlər ki, namizədin seçilməsi Harrisin seçildiyi təqdirdə özünü ne-

cə aparacağına dair fikir verəcək. Yəni, Kamalənin prezidentliyinin necə olacağını, onun nə düşündüyünü və hiss etdiyini, onunla və ətrafındakıqlarla necə davrandığımızı anlamaq üçün çox iş görülməli, onun vitse-prezident kimi fəaliyyətini və sonra bütün platformasını təhlil edərək və onun bütün komponentlərini anlamaq lazımdır.

Yeni beşillik müddətə yenidən seçilən Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Leyen Harrislə yalnız bir ikitərəfli görüş keçirib. Bu, 2022-ci ildə Münhen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində baş verdi. Düzdür, onlar digər beynəlxalq tədbirlərdə dəfələrlə görüşüblər. Belçikanın xarici siyasət rəhbəri Hadja Lahbib xarici işlər nazirlərinin bazar ertəsi Brüsseldə keçirilməsi planlaşdırılan görüşündən əvvəl jurnalistlərə deyib: "Mən Kamala Harrisə ən yaxşısını arzulayıram, o, qadındır, güclü qadındır və ona ən yaxşısını arzulayıram". Bu bəyanat ən çox Avropa siyasətçilərinin dəstək və bəyənmə ifadəsinə bənzəyirdi.

"Mən Vitse-prezident Harrisin Münhen Təhlükəsizlik Konfransındakı bütün çıxışları zamanı gördüm. Mən onu transatlantik inanclarına sadıq olan çox xarizmatik, ağıllı və yumoristik bir qadın kimi gördüm", - Bundestaqın Xarici Əlaqələr üzrə CDU-dan olan tanınmış deputatı Roderich Kiesewetter bildirib. Avropa istiblaqının nümayəndələri bunu uca demirlər, lakin onların bir çoxu üçün vacib sual onun Ağ Evdə özünü necə aparacağı deyil, Trampı məğlub edib ora çatmaq üçün onun nəyə ehtiyacı olub-olmamasıdır.

Yunanıstanın baş naziri Kiriakos Mitsotakis bazar ertəsi POLITICO-ya müsahibəsində prezident Baydenə hörmətlə yanaşdığını deyib və Harrisin namizəd kimi mümkün irəliləməsi ilə bağlı şərh verməkdən imtina edib, çünki proses hələ başa çatmayıb. "Onun namizəd olacağını fərz etsək, mən avropalıların Amerika seçkilərinə müdaxiləsini yersiz hesab edərəm" deyib.

V.VƏLİYEV

Azərbaycanın işğaldan azad olunan beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazilərinin 20 faizi 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanılmışdır. İşğal dövründə bu ərazilərdə Azərbaycanın şəhərləri və digər yaşayış məntəqələri, o cümlədən infrastruktur obyektləri tamamilə dağıdılmış, milli-mədəni irsimiz məhv edilmiş, təbii sərvətlərimiz talan edilmiş, iqtisadiyyata böyük zərər vurulmuşdur. Bütün bunlarla yanaşı, 1 milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın növbəti hərbi tərribatına cavab olaraq Azərbaycan Ordusu əks-həmlə əməliyyatına başlaması və 44 gün davam edən Vətən müharibəsi nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad olundu və ölkəmizin ərazi bütövlüyü bərpa edildi. Tarixi Zəfərimizdən sonra Azərbaycan işğaldan azad olunan ərazilərdə irimiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinə başladı. Həyata keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələr Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının sürətlə dirçəlməsinə, əhəlinin dayanıqlı məskunlaşmasına və davamlı iqtisadi aktivliyinin təmin olunmasına yönəldilib. İşğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdış Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən olunub. Bu Milli Prioritetlərə əsaslanan "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası" yeni inkişaf mərhələsindəki hədəflərə çatmağa xidmət edən mühüm sənəddir.

İŞĞALI ZƏFƏRLƏ ƏVƏZLƏYƏN QƏLƏBƏMİZ

Artıq işğal dövrü tarixə qovuşdu. Yeni quruculuq-abadlıq dövrünə qədəm qoymuşuq. Hər bir azərbaycanlı üçün qəlb ağrısından işğalımız uğurla sona çatan qələbəmizlə - Zəfərlə əvəzlədi. Nə az, nə də çox, Ağdam da düz 27 il işğal tarixini yaşadı. Hər dəfə də qayıdacağımıza böyük ümid bəsləyirdik. Bu gün isə Ağdamın işıqlı bir tarixi ilə bağlı fikirlərimizi, görülən işləri qələmə alırıq. Tarixdə çox az xalqlara nəşib olan bir məqamı yaşadıq. Bu qüruru bizə, xalqımıza yaşadan Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir.

20 noyabr 2020-ci il tarixində Ağdam rayonu Azərbaycan Respublikasına qaytarıldı. Bu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidentinin bəyanatında öz əksini tapmışdı. Noyab-

Böyük qayıdış: AĞDAMI LƏYAQƏTLƏ VƏ QÜRURLA QURURUQ!

Prezident İlham Əliyev: "Biz elə bir şəhər quracağıq, elə bir Ağdam quracağıq ki, bütün dünya üçün örnək olacaqdır"

rın 10-da Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində qeyd etdiyi kimi, bu bəyanatın imzalanmasının səbəbi noyabrın 9-da - Dövlət Bayrağı Günündə bizim növbəti şanlı hərbi qələbəmiz olub: "Bu bəyanat imkan verir ki, hələ də işğal altında olan digər rayonlarımızı - Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonlarını qan töküləmədən qaytaraq. Qısa bir müddət qoyulur, bu ayın sonuna qədər bu rayonlar bizə qaytarılır". 27 ildən sonra Ağdamın işğalına son qoyuldu. Noyabrın 20-

də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev Ağdam rayonunun işğaldan azad olunması münasibətilə xalqa müraciətində bildirdi ki, əziz ağdamlılar, siz artıq köçkün deyilsiniz: "Ağdam rayonunun işğaldan azad olunması noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın nəticəsidir. Mən dəfələrlə demişdim ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli həm siyasi, həm hərbi yollarla mümkündür. Biz uzun illər ərzində bu mə-

sələni siyasi yollarla həll etməyə çalışırıdık. Ancaq bütün dünya gördü ki, məhz Ermənistanın mövqeyinə görə bu məsələ öz həllini tapmamışdır və məsələnin hərbi yollarla həll edilməsi bizim qanuni hüququmuz idi".

**"BİZİM NƏZARƏTİMİZDƏ
OLAN ƏRAZİLƏRDƏ BİZ
SON İLLƏR ƏRZİNDƏ**

**BÖYÜK QURUCULUQ,
ABADLIQ İŞLƏRİ
APARMIŞIQ"**

Nə qədər qürurlandırıcı, fərhvericidir ki, bu gün qalib xalq olaraq işğaldan azad olunan torpaqlarımızda həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işlərindən yazırıq.

Ardı səh. 6

Əvvəli səh. 5

Dövlət başçısı müraciətində Ağdam rayonunun işğaldan azad olunmasını tarixi hadisə olduğunu bildirib: "Deyə bilərəm ki, işğal edilmiş rayonların arasında əhalinin sayına görə Ağdam ən böyük rayondur. İşğaldan əvvəl Ağdam rayonunda 143 min insan yaşayırdı. Hazırda Ağdam rayon sakinlərinin sayı 204 mindir. Rayonun 73 faizi işğal edilmişdi və qalan ərazilərdə - bizim nəzarətimizdə olan ərazilərdə biz son illər ərzində böyük quruculuq, abadlıq işləri aparmışıq. Biz Quzanlı kəndinə qəsəbə statusu verdik və Quzanlı faktiki olaraq Ağdam rayonunun mərkəzinə çevirdik".

Ağdamda abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Ermənilər nə qədər vandallıq əməlləri törətsələr də, xalqımıza məxsus din-mədəniyyət abidələrin dağıtılması olsalar da, yenidən bərpa olunur. "Baxın, görün, Ağdam şəhəri yoxdur, yoxdur. Bir bina da yoxdur. Bir Cümə məscidinin qalıqları qalıb. Onu da Mən demişəm, onlar iki məqsəd üçün saxlamışdılar. Bir məqsəd o torpağa bağlı olan bir işarə idi. Yəni, artilleriya atəşinin tənzimlənməsi üçün lazım idi bu məntəqə, bu obyekt. İkinci məqsəd müşahidə məntəqəsi idi. Məscidin minarələrindən onlar müşahidə edirdilər", - deyə Prezident bildirmişdir: "Cümə məscidinin qalıqlarından başqa, bir dənə də sağlam bina yoxdur. Bu-

Böyük qayıdış:

AĞDAMI LƏYAQƏTLƏ VƏ QÜRURLA QURURUQ!

Prezident İlham Əliyev: "Biz elə bir şəhər quracağıq, elə bir Ağdam quracağıq ki, bütün dünya üçün örnək olacaqdır"

üçotaqlı, 224-ü isə dördotaqlı olacaq. Kompleksdəki binaların inşasında modern memarlıq yanaşmalarından və milli naxış elementlərindən istifadə olunur. Burada idman meydançaları, istirahət guşələri, velosiped dayanacaqları və digər zəruri infrastruktur obyektləri istifadəyə veriləcəkdir. Bütün binalar daimi su, elektrik enerjisi və yüksək sürətli internet ilə təmin ediləcək. İnsanların rahatlıq və firəvanlığı əsas məsələlərdəndir.

Bununla yanaşı, Ağdam şəhərində dördüncü yaşayış kompleksinin də təməli qoyulub. Ümumi sahəsi 14 hektara yaxın olan yaşayış kompleksinin ərazisinin bir hissəsi çoxfunksiyalı zonanı əhatə edir. Bu kompleksdə tikilən yaşayış binalarında ümumi sahəsi 137 min kvadratmetr təşkil edən 1080, o cümlədən 36 birotəqlı, 363 ikiotaqlı, 484 üçotaqlı, 197 dördotaqlı mənzil olacaq.

Onların arasında xan nəslinə aid olan qədim sərđabə tipli qəbirlər də yer alıb. Burada sovet dövründə dəfn edilənlərin qəbirələrinin böyük bir hissəsi vandalizmə məruz qalıb.

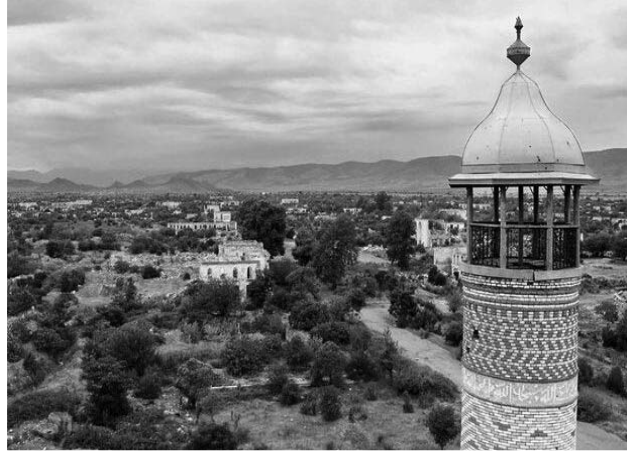
ABADALIQ-QURUCULUQ İŞLƏRİNDƏ GÜCÜMİZ, İRADƏMİZ

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə infrastrukturun yenidən qurulması ilə yanaşı, həmin yerlərdə ekoloji tarazlığın bərpası, yeni yaşıllıq sahələrinin və parkların salınması istiqamətində də ciddi addımlar atılır. Ağdam şəhərinin yeni Baş planına əsasən salınan park 5 hektar ərazini əhatə edir. Parkın layihəsi Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələri nəzərə alınmaqla hazırla-

şlubda layihələndirilib. Kəndin ümumi ərazisi 400 hektara yaxındır. Qiyaslı kəndində 4972 nəfərin məskunlaşması planlaşdırılıb. Kənddə ümumilikdə 1323 fərdi evin tikilməsi nəzərdə tutulub. Burada məskunlaşacaq əhalinin yaşayış yükünü nəzərə alaraq, məhəllələrin salınmasının birinci mərhələsi üçün 145 hektar torpaq sahəsi ayrılıb. Birinci mərhələdə kəndə 2546 nəfərin köçürülməsi üçün 656 fərdi ev tikilir. Kənddə əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün də hər cür şərait yaradılır. Qiyaslı kəndində 540 şagird yerlik məktəb, 180 yerlik isə iki uşaq bağçası və digər sosial obyektlər əhalinin ixtiyarına veriləcəkdir.

Əlbəttə ki, işğaldan sonrakı dövrdə istifadəyə verilən məkanlar da var. Ağdam rayonunda Xaçınçay su anbarı təmir-bərpadan sonra istifadəyə verilib. Xaçınçay su anbarının 7 kilometr uzunluğunda kanalla birlikdə təmiri və bərpası aparılıb. Ağdam rayonu ərazisində yerləşən Xaçınçay su anbarı 1964-cü ildə istifadəyə verilib. Anbarın ümumi su tutumu 23 milyon kubmetr, bəndin hündürlüyü 44 metr, uzunluğu 940 metr, su səthinin güzgü sahəsi isə 176 hektar təşkil edir. Su anbarının yerləşdiyi ərazi işğal altında olduğundan bu mənbədən ümumilikdə suvarılan 7 min hektar torpaq sahələrinin su təminatında ciddi çətinliklər yaranmışdı.

Bununla yanaşı, uzunluğu 44,5 kilometr olan Bərdə-Ağdam avtomobil yolu da istifa-

nu hansısa yad planetli, necə deyərlər, ünsürlər törətməyiblər. Bunu bizim qonşumuz olan, bizim çörəyimizi yeyən, bizim torpağımızda özünə yuva salan, ancaq bizə qarşı daim nifrət hissi ilə yaşayan ermənilər törədiblər. Bu dağıntılar Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra törədildi. Bu, ikinci müharibə dövründə törədilən dağıntılar deyil. Bizim bütün maddi sərvətimiz məqsədyönlü şəkildə dağıdıldı, talan edildi. Tarixi-dini abidələrimiz söküldü".

YENİDƏN QURULAN AĞDAM

Bu gün artıq azad edilmiş torpaqların Baş Planı təsdiqlənib. Ağdamda görülən işlərin miqyası böyükdür. Artıq 110/35/10 kV-luq "Ağdam" qovşağı yarımstansiyası istifadəyə verilib. Bu, Ağdam rayonunun Xocalı rayonu ilə sərhədində yerləşən Şelli kəndi ərazisində inşa edilib. Yarımstansiyanın Ağdamın Xocalı ilə sərhədində tikilməsinin xüsusi əhəmiyyəti vardır. Yəni, "Ağdam" qovşağı yarımstansiyası rayonun bəzi kəndləri ilə yanaşı, əsasən Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə və Xankəndini ölkə enerjisisteminə qoşmaqla bərabər, həmçinin ehtiyat qida mənbəyi kimi regionun enerji təchizatında etibarlılığı təmin edir. Bunun üçün yarımstansiyada ehtiyat yuvalar da quraşdırılmışdı.

Artıq Ağdam şəhərində beşinci yaşayış kompleksinin təməli qoyulub. Ümumi sahəsi 12 hektar olan yaşayış kompleksinin ərazisinin böyük bir hissəsi yaşıllıq zonasından ibarət olacaq. Kompleks şəhərin təsdiq edilmiş ümumi Baş planına uyğun salınır. Bu kompleksdə tikiləcək yaşayış binalarında ümumilikdə 1115 mənzil olacaq. Mənzillərdən 25-i birotəqlı, 314-ü ikiotaqlı, 552-si

VANDALİZMƏ MƏRUZ QALAN "İMARƏT"

Ağdam rayonunda erməni vandalizminə məruz qalan tarixi-memarlıq abidələrindən biri olan Qarabağ xanlığının banisi Pənahəli xanın sarayıdır. XVIII əsrə aid bu tarix-memarlıq abidəsi Azərbaycan ərazisində yayılmış digər xan saraylarından fərqlənərək dəbdəbəli ev xüsusiyyəti daşıyır. İşğal altında olmuş ərazilərdəki digər tarixi-mədəni, dini abidələr kimi, Pənahəli xanın imarəti də işğalçılar tərəfindən təhqir edilib, vandalizmə məruz qalıb. Burada Qarabağ xanlığının əsasını qoymuş Pənahəli xanın və xanlığda müxtəlif illərdə hakimiyyətdə olmuş hökmdarlar - İbrahimxəlil xanın və onun oğlu Mehdiqulu xanın qəbirüstü türbələri, həmçinin Mehdiqulu xanın qızı Xurşidbanu Natəvanın məzarı olub. Qarabağ xanlarının nəslindən olan digər görkəmli şəxslər də bu qəbiristanlıqda dəfn edilib. Lakin Ağdam şəhəri işğal olunduqdan sonra qəbiristanlıq da erməni vandalizminə məruz qalıb. İbrahimxəlil xanın türbəsi və Qarabağın sonuncu hakimi Mehdiqulu xan Cavanşirin qızı Xurşidbanu Natəvanın qəbirüstü abidəsi ermənilər tərəfindən dağıdılıb. Prezident İlham Əliyevin müvafiq tapşırığına uyğun olaraq tez bir zamanda Pənahəli xanın sarayının yerləşdiyi "İmarət" Kompleksinin bərpa edilməsi üçün işlərə başlanıldı. "İmarət" Kompleksindəki tarixi qəbiristanlıqda mövcud beş türbə qalığı tədqiqat sahəsinə daxil edilib. Tədqiqat nəticəsində burada çox sayda müsəlman qəbirləri, daş abidələrin fraqmentləri - başdaşları, sinədaşları, antik dövr sütun bazası, antropomorf büt aşkarlanıb. Ərazidə xüsusilə kəllə və alt çənə sümükləri, çox sayda insan skeletinin fraqmentləri tapılıb.

nib. Mərkəzi parkın ümumi ərazisi dörd zonaya ayrılacaq. Şəhər meydanı, Botanika bağı, Çəmənilik və Meşəlik zonalarında mədəni-kültəvi tədbirlərin keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılır. Burada, həmçinin su oyun zonaları, çay evləri, istirahət və iaşə obyektləri, mədəni və öyrədici meydançalar, təhsil və sağlamlıq sahələri və aktiv oyun zonaları fəaliyyət göstərəcək. Müxtəlif ağac növlərinin və dekorativ kolların əkilməsi Ağdam şəhər Mərkəzi parkında istirahət etmək, idmanla məşğul olmaq istəyənlər üçün hər cür şərait yaradılır. Parkın salınması ərazidə ekoloji tarazlığın bərpasına ciddi töhfə verməklə yanaşı, həm Ağdam sakinlərinin, həm də şəhərin qonaqlarının, turistlərin istirahəti üçün ən gözəl məkanlardan birinə çevriləcək.

Bütün bu və ya digər işlərlə yanaşı, Ağdam şəhərinin daxili yollarında aparılan işlər də sürətli görülür. Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən təsdiq edilmiş Ağdam şəhərinin Baş planına əsasən şəhərin daxili yollarının ümumi uzunluğu 189,7 kilometr təşkil edir. Şəhərin daxili yol və kommunikasiya şəbəkəsinin təməli 2022-ci il oktyabrın 4-də Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə qoyulub. Ağdam şəhərinin daxili yolları 6 tip en kəsiyinə uyğun tikilir. Hər bir tip en kəsiyinin əhəmiyyətinə uyğun olaraq, hərəkət zolaqlarının sayı 2-8 ədəd, yaşıllıq zolağının eni 1,5-3 metr, velosiped zolağının eni 1,5 metr, piyada zolağının eni isə 4-6 metr təşkil edir. Magistral şəhər yollarının uzunluğu 17,5 kilometrdir. Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramına uyğun olaraq Ağdam şəhərinin daxili yollarının tikintisi 2026-cı ildə başa çatdırılacaq.

Ağdamın Qiyaslı kəndi də yenidən qurulur. Kənd tarixi ənənələri qorumaqla müasir

dəyə verilib. Başlanğıcını Bərdə şəhərindən götürən avtomobil yolunun uzunluğu 44,5 kilometrdir. Avtomobil yolu dörd hərəkət zolaqlı olmaqla I texniki dərəcəyə uyğun inşa edilib. Bərdə-Ağdam avtomobil yolunun 25-ci və 40-cı kilometrlik hissələrində 91,3 metr və 18,2 metr uzunluğunda avtomobil körpülərinin, yolun 14-cü və 42-ci kilometrlik hissələrində isə 66 metr və 43 metr uzunluğunda yol qovşaqlarının və 4-cü, 14-cü və 16-cı kilometrlik hissələrində yerüstü piyada keçidlərinin tikintisi uğurla icra olunub. Qeyd edək ki, Bərdə-Ağdam avtomobil yolunun ilk 14 kilometrlik hissəsi Bərdə şəhəri və rayonun bir neçə yaşayış məntəqəsinin daxilində keçir. Ümumilikdə isə yol Bərdə və Ağdam şəhərləri də daxil olmaqla, sözügedən həmin rayonların 20-dən çox yaşayış məntəqəsinə əhatə edir.

Ağdamda təməli qoyulan Salahlı Kəngərli kəndi də tarixi ənənələri qorumaqla müasir üslubda layihələndirilib. Kəndin ümumi ərazisi 178 hektara yaxındır. Salahlı Kəngərli kəndində 1376 nəfərin məskunlaşması nəzərdə tutulub. Layihə üzrə kənddə ümumilikdə 418 fərdi ev tikiləcək. Birinci mərhələdə kəndə 850 nəfərin köçürülməsi üçün 150 fərdi evin tikilməsi planlaşdırılıb.

Təməli qoyulan Baş Qərənd kəndinin də ümumi ərazisi 476 hektardır. Kənddə 6057 nəfərin məskunlaşması və ümumilikdə 1495 fərdi evin tikilməsi nəzərdə tutulub. Birinci mərhələdə kəndə 851 ailənin - 3703 nəfərin köçürülməsi planlaşdırılıb.

Hələ görülməli işlər çoxdur. "Dəmir Yumruq" Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru düşməndən azad etdi, indi isə abadlıq-quruculuq işləri ilə sözüümüzü deyir, gücümüzü göstəririk.

Zümrüd BAYRAMOVA

“A SAN xidmət”dən sonra Azərbaycanın yeni brendinə çevrilən DOST mərkəzləri ölkəmizin dövlət sosial xidmətləri sahəsində inqilab yaradıb. DOST layihəsi, artıq özünün dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalar əsasında, tam şəffaf mexanizmlər üzərində qurulması ilə Azərbaycan bu sahədə də öz sözünü demiş oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, DOST mərkəzlərinin yaradılması sosial siyasətimizin mahiyyətini göstərir.

Əlbəttə ki, postmüharibə dövründə də sosial sahədə, o cümlədən DOST mərkəzləri vasitəsilə həyata keçirilən tədbirlər dövlətin sosialyönümlü siyasətini nümayiş etdirir. Prezidentin həyata keçirdiyi sosial siyasətin əsasında xalqın firavan həyatının təmin edilməsi amili dayanır. Ölkə başçısının “Əhalinin məşğulluğu, əmək, sosial müdafiə və təminat sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Fərmanı ilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində yaradılan Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat (DOST) Agentliyinin məqsədi də hər bir Azərbaycan vətəndaşının yanında olmaq, məşğulluq, əmək, əlillik və sosial müdafiə sahələrində xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, bu xidmətlərdə şəffaflığın artırılması, innovativ həllərin tətbiqi və vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsidir. DOST Agentliyi Azərbaycanın Birinci vitseprezidenti Mehriban Əliyevanın dövlət sosial

DOST mərkəzi - sosial təminatda yenilik

Xidmətlərdən vətəndaş məmnunluğu səviyyəsi 98,2 faizdir

Ölkəmizdə könüllülük hərəkatının genişlənməsində mühüm rolə malik olan bu proqrama ötən dövrdə 112,5 mindən çox müraciət olunub və 4,8 mindən çox şəxs “Könüllü DOST” proqramına cəlb edilib.

Azərbaycanda əhalinin sosial-rifah halının yüksəldilməsi, sosial məsələlərin həlli, həssas qrupların hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunması istiqamətində görülən işlər Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Təsədüfi deyil ki, bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizdə etibarlı sosial müdafiə sisteminin formalaşmasına imkan yaradıb. 2019-2025-ci illərdə istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulan DOST mərkəzlərinin 5-i Bakıda, 26-sı isə regionlarda olacaq.

“DOST MƏRKƏZLƏRİNİN YARADILMASI SOSIAL SİYASƏTİMİZİN MAHIYYƏTİNİ GÖSTƏRİR”

“DOST” mərkəzlərinin ölkəmizin dövlət sosial xidmətləri sahəsində “ASAN xidmət”dən sonra Azərbaycanın yeni brendinə çevriləcəyini deməyə əsas verir. DOST layihəsi, artıq özünün dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalar əsasında, tam şəffaf mexanizmlər üzərində qurulması ilə ölkəmizin bu sahədə yeni brendini formalaşdırıb. Cənab İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, DOST mərkəzlərinin yaradılması sosial siyasətimizin mahiyyətini göstərir.

Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət Azərbaycanın, regionun aparıcı dövlətlərindən birinə çevrilməsi, ölkəmizin dünya miqyasında nüfuzunun artması, yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərin mərkəzinə çevrilməsi, şəhər və regionlarımızın simasının gözəlləşməsi, eləcə də, insanların maddi və mənəvi rifah halının yaxşılaşdırılmasında öz əksini tapıb.

Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasətin əsas məqsədləri əhaliyə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması və əhalinin rifah səviyyəsinin yüksəldil-

ALDIĞI QIYMƏT

Eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş bölgələrimizdə DOST xidmətlərinin qurulması istiqamətində ilk addım kimi 2022-ci ilin may ayında Zəngilanın Ağalı kəndində ilk “Smart DOST” xidmət məntəqəsi də istifadəyə verilib. DOST konsepsiyası beynəlxalq səviyyədə də yüksək qiymətləndirilir və ötən dövrdə 30-dan çox beynəlxalq mükafat və sertifikatla təltif olunub. Bu mükafatların sırasında Avropa Sosial Şəbəkəsinin, Beynəlxalq Sosial Təminat Assosiasiyasının, Beynəlxalq Pensiya və Sosial Fondlar Assosiasiyasının və s. xüsusi mükafatları yer alır. Həmçinin DOST Agentliyi dünyada məşhur olan LRQA sertifikatlaşdırma (Böyük Britaniya) təşkilatı tərəfindən 4 istiqamət üzrə beynəlxalq ISO sertifikatlarına layiq görülüb. Hazırda bir çox ölkələr DOST təcrübəsini öyrənərək onu tətbiq etməyə maraqlı göstərilir və bu sahədə həmin ölkələrlə təcrübə mübadiləsi aparılır.

məsidir. Bu istiqamətdə aparılan islahatlar, görülən işlər təqdirelayıqdır və hər bir Azərbaycan vətəndaşı tərəfindən rəğbətə qarşılanır. Çünki dövlətimiz vətəndaşının mənafeyinə xidmət edir.

Cənab Prezidentin bildirdiyi kimi, burada tətbiq olunan innovasiyalar bizim gələcəyə baxışımızla tam uzlaşır: “Çünki innovativ inkişaf bizim siyasətimizin əsas istiqamətlərindən biridir. Əlbəttə, DOST mərkəzləri məhz bu innovasiyalar əsasında fəaliyyət göstərir və gələcəkdə bu istiqamətdə əlavə addımların atılması da nəzərdə tutulur”.

Göründüyü kimi, davamlı inkişafı və spesifik milli inkişaf modeli ilə tanınan Azərbaycanın uğurlu inkişafı təmin edilib, həyata keçirilən siyasi-iqtisadi idarəçilik modeli nəticəsində, ölkəmizdə bütün sahələrdə uğurlar və yeniliklər əldə olunub.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

xidmətlərinin vahid platformadan, “bir pəncərə”dən, tam şəffaf, operativ, vətəndaş rahatlığı, nəzakətlik prinsipi və sadə prosedurlar əsasında təqdim olunması təşəbbüsünün nəticəsidir.

“AZƏRBAYCAN ÖZ TƏCRÜBƏSİNİ BÖLÜŞMƏYƏ HAZIRDIR”

DOST mərkəzlərində əmək və məşğulluq, sosial təminat, ünvanlı dövlət sosial yardımı, əlillik və reabilitasiya, pensiya, sosial sığorta və s. üzrə 159 növ xidmət göstərilir. “Burada göstərilən xidmətlər, əlbəttə, sosial təminat

sahəsində böyük bir yenilikdir və təsadüfi deyil ki, artıq bir neçə ölkə bu təcrübə ilə bağlı bizə müraciət edib və Azərbaycan öz təcrübəsini bölüşməyə hazırdır”, - deyərək Prezident bildirib. Bütövlükdə ölkəmizdə 30-dan çox mərkəz fəaliyyətə başlayacaq. Prezident İlham Əliyevin 9 avqust 2018-ci il tarixli Fərmanı ilə Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi yaradılıb. İndi 7 DOST mərkəzi, 1 DOST filialı yaradılıb. Ötən dövrdə bu mərkəzlərdə 2 milyon 800 mindən çox vətəndaşa xidmət göstərilib. Xidmətlərdən vətəndaş məmnunluğu səviyyəsi 98,2 faiz təşkil edir.

DOST KONSEPSİYASININ BEYNƏLXALQ SƏVIYYƏDƏ

Son vaxtlar Ermənistanla məxsus mətbuat səhifələri bir-birinin ardınca haylara sevindirici xəbər çatdırmaq üçün bir "səbəb" tapıb. İşğalçı ölkə mediası hay-küy salıb ki, Ermənistanla viza rejiminin liberallaşdırılması məsələlərində Avropa Komissiyasının dialoqa başlamaq niyyətini artıq Avropa İttifaqı Şurası da alqışlayıb. Hətta XİN rəhbəri Ararat Mirzoyanın davamlı olaraq Avropa Komissiyasına təşəkkür etməsi də haylara əbəs yerə xatırladılmır və guya böyük nailiyyət əldə edildiyi barədə fikir formalaşdırmaq niyyəti güdülür, amma əslində, çox cazibədar olan pendirin cəlbədici tələdə olduğu göz önündədir.

İşğalçı ölkə hakimiyyəti yenə də daxili auditoriyaya hesablanmış fəaliyyət sərgiləyir və erməni cəmiyyətini aldatmaq yenə də ön planda durur

Bəli, həqiqətən də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və onun hakimiyyət komandası artıq özünü sevincək göstərmək üçün illər sonra da olsa bir bəhanə tapıb. Amma bunu, daha dəqiq desək, özünü sevincək olaraq görə soxmaq üçün olan bəhanəni səbəb kimi sırımağa çalışır. "Ermənistan vətəndaşları üçün viza öhdəliyinin ləğvi imkanlarına yalnız standartlar tam şəkildə tətbiq edildikdən sonra baxılacaq", deyərək Aİ Şurasının bəyanatında vurğulanır və bu hələ heç də Nikol kimlərinin təmsalında kimlərinə "sevincək" olmalarına əsas vermir. Bunu bəhanə olaraq istifadə edənlər bilməlidirlər ki, bu məsələyə baxmağa başlamaq vədləri ilə Paşinyan və komandasının artıq təbliğ etdiklərini, sırıdıklarını Ermənistan vətəndaşlarının əməli şəkildə qəbul etməsi arasında çox böyük məsafə, kəskin fərq var. Amma görünən odur ki, işğalçı ölkə hakimiyyəti yenə də daxili auditoriyaya hesablanmış fəaliyyət sərgiləyir və yenə də erməni cəmiyyətini aldatmaq ön planda durur. Əks halda, Ermənistanla məxsus mətbuat səhifələri həmin bəhanəni əsas kimi xalqa sırımaq üçün bir-biri ilə yarışa girməzdilər. Görünən odur ki, başda elə erməni baş nazir özü olmaqla, Ermənistan hakimiyyəti guya uğurlar əldə etdiklərini, nəticələrin də, fəaliyyətin də guya qənaətbəxş olduğunu göstərmək niyyətindədir. Əslində isə, ortada real heç nə yoxdur və məhz işğalçı ölkədə hələ də utopiya ilə realıq arasındakı fərqi göstərmək istəyən də yoxdur, çünki gizlədilir və hətta yanlış fikir də formalaşdırılır.

Narazılıqların qarşısının alınması məqsədi ilə həmin məsələni ortaya atmaqla, səbəbsiz şəkildə nəyə isə ümid edilir

Bəli, etiraf olunmalıdır ki, əli sarıqlı, bel çantalı nümayişçi məhz etiraz aksiyalarından istifadə edərək hakimiyyəti ələ keçirdikdən sonra bir dəne də vədini reallaşdırma bilməyib. Sözsüz ki, vədlərini reallaşdıracağı da heç zaman reallıq kimi görünməyib və bunun əvəzində ermənilər rüsvayçı meğlubiyət acısını dadmalı olublar deyərək, haylar arasında onun barəsində kimlərinə yüksək fikirdə olmasını təsəvvür belə etmək çətindir. Hətta ona qarşı narazılıqların da yetərincə olduğu çoxdandır ki, bəllidir. Maraqlıdır ki, həmin o qeyd olunan və hələ də gözlənilən, utopiya olan vizanın liberallaşdırılması məsələsi Ermənistanla heç nə verən deyilsə də, erməni baş nazir Nikol Paşinyan və onun hakimiyyət komandası nədənsə istifadə edib müəyyən narazılıqların qarşısını almaq məqsədi ilə həmin məsələni ortaya atmaqla, səbəbsiz şəkildə nəyə isə ümid edir.

Azərbaycanla müharibənin başlamasına

Ermənistan üçün nəzərdə tutulan CƏLBƏDİCİ TƏLƏ

rəvac verən Nikol Paşinyan sələflərinin avarturası ucubətindən öz övladlarını yad ölkədə itirmiş minlərlə erməni əsgərinin valideyinlərinin lənətinə tuş gəlib və vəziyyəti heç də onu qane edə bilməz. Xüsusən də, erməni cəmiyyəti Qarabağ bölgəsini və anklavlarını tanımağa məcbur qaldığı zaman Nikol haqqında yüksək fikirdə ola bilməz və bunu da, narazılıqlarını da erməni baş nazir yaxşı bilir. Hər halda, Paşinyan yaxşı bilir ki, Köçəryan da, Serj Sarkisyan da, komik Baqrat Qalstanyanda bu narazılıqlardan istifadə edərək, Nikol Paşinyana qarşı etiraz aksiyası ilə nəyə isə ümid edib. Elə daşnaklar da arxiyepiskop kimi, Serj və Robert kimi hakimiyyətə qarşı müqaviməti məhz buna görə gündəmə gətiriblər. Təəccüblüdür ki, vizanın liberallaşdırılması məsələsini Nikol və komandası hansı əsasla gözə soxmaq fikrindədirlər? Axı bu, sadəcə səfirliklərdə növbəyə dayanmamaqdan başqa haylara və Ermənistanla nə verə bilər ki, erməni baş nazir də, onun komandası da bunu bayraq etməkdədirlər?

İşğalçı ölkədə alıcıların yox dərəcəsində və ya olduqca az olacağı barədə də indidən proqnoz verilir

Ermənistanın indi demokratiya ilə bağlı daha da dərin problemlərlə üzləşdiyi barədə qeyd olunanlar həqiqətdir. İşğalçı ölkəni daha çox narahat etməli məsələ budur. Hayların böyük sürətlə Ermənistan ərazilərini tərk etdiyi bir reallıqdır və bu, indi rəsmi İrəvanı daha çox narahat etməlidir. Ona görə ki, yaxın zamanda Ermənistanın demək olar ki, tamamilə boşalacağı proqnozlaşdırılır. Hətta cəmi bir milyon yarımdan da az insanın Ermənistan qalacağı qeyd edilir. Ələlxüsus da bunun məhz Ermənistan iqtisadiyyatı üçün dəhşətli problemlər vəd etdiyi də bildirilir. Yerli istehsalçıların sadəcə olaraq böyük miqdarda nə isə istehsal etmək üçün heç kimlərinin olmayacağı, həmçinin həmin ölkədə alıcıların yox dərəcəsində və ya olduqca az olacağı barədə də indidən proqnoz

verilir. Belə bir ölkənin hansı vəziyyətlə qarşılaşacağını təsəvvür etmək qətiyyəyən çətin deyil və indi Paşinyanın əleyhində olanlar həmin o təsəvvürlərini açıq şəkildə bəyan da etməkdədirlər. Eyni zamanda bir çox politoloqlar onu da erməni cəmiyyətinin diqqətinə çatdırırlar ki, demografik problemləri olan Ermənistan heç kim üçün maraqlı bir ölkə ola bilməz və işğalçı ölkənin sərhədlərindən, hüdudlarından kənar da heç kim onunla maraqlanan deyil.

Heç bir masada Ermənistan yoxdur

Beynəlxalq aləmdə Ermənistanın deməyə sözlünün belə olmadığı da açıq şəkildə bildirilir. Məsələn, Nikolu "gözü götürməyən" və cinayətkar rejimin marioneti olan Baqrat bu qənaətdədir. "Heç bir masada Ermənistan yoxdur. Biz dünyanın hər yerindən insanların bizə dediyini edirik", deyən Qalstanyan əslində, yalnız bu mənada da olsa haqlıdır. Elə onun yeganə haqlı sözlərini nəzərə alan hazırkı Ermənistan hakimiyyəti, şəxsən Nikol Paşinyan öz cəmiyyətinə uğursuzluğun ardınca yenə də uğursuzluq, rüsvayçılığın ardınca yenə də rüsvayçılıq gətirdiyinə görə, nədənsə istifadə edib maksimum siyasi dividendlər əldə etməyə çalışır. Doğudur, təzadı məqam ondan ibarətdir ki, işğalın qurbanı olan ölkəyə deyil, işğalçı ölkəyə, özü də Təhlükəsizlik Şurasının və BMT Baş Assambleyasının qətnamələrinə məhəl qoymayan ölkəyə viza rejiminin liberallaşdırılması vədi verilir. Ədalətsizliyin növbəti təzahürü də budur və bundan da Ermənistan hakimiyyəti istifadə etmək, yararlanmaq fikrindədir. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, Avropa İttifaqı rəsmi İrəvana təzyiqli göstərməyi vacib hesab etdiyi anda viza rejiminin liberallaşdırılması məsələsi hər an asanlıqla aradan qaldırıla bilər, baxmayaraq ki, nə erməni baş nazir Nikol Paşinyan və nə də onun komandası bu barədə öz vətəndaşlarına qətiyyəyən bildirmir.

Şirnikləndirici vədlər çox cəlbədici bir tələdə təqdim olunur

Avropa yenə də Ermənistanı şirnikləndirir. Yenə də işğalçı ölkəyə pafoslu vədlər verilir. Ümumiyyətlə, haylar son zamanlar ancaq vədlərdən başqa, utopiyadan, xəyallardan başqa heç nə görmürlər. Hər dəfə avropalılar bir yağlı tikə ilə hayları aldadıb bildikləri kimi istifadə edirlər. Hansısa vədlərlə ermənilər dərhal lazım olan istiqamətə yönəldilirlər. Həmin ölkədə inqilab adlandırdıqları etiraz aksiyaları da, narazılıqlar da, mitinqlər də məhz vədlər sayəsində baş tutur. Haylara iyanələri də vəd edənlər onları istedikləri şəkildə görmək istəyirlər və onların həyatını asanlaşdırmağı deyil, istediklərini də gerçəkləşdirməyi planlaşdırırlar. Bunun üçün şirnikləndirici vədlər çox cəlbədici bir tələdə haylara təqdim olunur. Hətta onların başbilənləri də bunu həvəslə qəbul edir, çünki ona da lazım gəlir.

Təkcə avropalılar, yaxud amerikalılar deyil, elə hayların öz liderləri də, hakimiyyət komandası da məhz yağlı vədlərlə ictimaiyyəti aldadır. İşğalçı ölkə ictimaiyyətinə əsrlər boyu ancaq vədlər verərək onlardan istifadə edildiyini də yaxşı bilir. Bilir ki, artıq özələrinə də nağıl kimi görünən və mifləşdirilən qondarma "Böyük Ermənistan" uydurmaları ilə haylar bu vaxta qədər münaqişələrə, müharibələrə cəlb olunub, hər dəfə də vədlərin boş və mənasız olduğu ortaya çıxıb. Amma buna baxmayaraq avontüristlərin eyni ənənədən, eyni tendensiyadan hələ də istifadə etdikləri göz önündədir. Məhz Nikol Paşinyan özü vəd verib aldatmaq ənənəsindən istifadə etməkdə ısrarlıdır. Əks halda, Ermənistanla viza rejiminin liberallaşdırılması məsələsini şişirdib erməni cəmiyyətinə gözüne kül üfurməyə çalışmazdı. Bu, məhz Paşinyanın daxili auditoriyaya hesablanan manipulyasiyasıdır və cəlbədici tələdə erməni baş nazir də istifadə etmək fikrindədir. Vəd verməyi öz siyasətinin əsası hesab edən Nikol Paşinyan həmin vədlərə inananları bir növ tələdə görmüş olur və əmin olur. Eləcə də Ermənistanla viza rejiminin liberallaşdırılması məsələsini dövrüyyəyə buraxması da daxili auditoriyaya hesablanıb və bunu məhz erməni cəmiyyətində ona inananlar üçün cəlbədici tələ olaraq nəzərdə tutur.

İnam Hacıyev

Azərbaycanın birgə yaşama modeli

Prezident İlham Əliyev: "Hər şeyin
təməmində cəmiyyətin öz məfkurəsi
dayanır, bu, çox böyük dəyərdir"

Azərbaycanda əsrlərdir ki, müxtəlif dinlərə mənsub insanlar yaşayırlar: müsəlmanlar, xristianlar, yəhudilər və başqaları. bir çox digərləri. Xalqımızın çoxxəsrlik tolerant, mehriban birgə yaşama mədəniyyəti dünya sivilizasiyaları arasında münasibətlərin tənzimlənməsi və inkişafında nümunədir. Azərbaycan dövləti tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər bəşəriyyətin təhlükəsiz gələcəyi və birgə yaşama ənənələrinə, dialoq və mədəni çeşidliliyə dəstəyin bariz nümunəsidir. Bu gün ölkəmizdə müxtəlif dini konfessiyalar fəaliyyət göstərir. Ölkəmizdə mövcud olan dini icmaların fəaliyyətinə hər tərəfli şərait yaradılıb və heç vaxt ölkəmizdə dini və milli zəmində qarşıdurma, xoşagəlməz hal baş verməyib. Azərbaycanda tolerantlıq mühitindən söz açarkən ilk növbədə ölkəmizdə hökm sürən siyasi sabitliyi, sosial və iqtisadi inkişafı vurğulamalıyıq. Müxtəlif dillərdə danışan, müxtəlif dinləri təmsil edən insanlar əmin-amanlıq və qarşılıqlı hörmət şəraitində bir ailə kimi yaşayırlar. Ölkəmizdə müxtəlif inanc sahiblərinin bir-birlərinin dininə hörmətlə yanaşmaları dünya ictimaiyyəti üçün nümunədir.

Azərbaycan qürurla deyə bilərik ki, yəhudilərin, müsəlmanların və xristianların yanına ibadət etdikləri məkandır. Azərbaycanda bütün dini konfessiyaların nümayəndələrinin öz dini etiqadlarını, ayinlərini sərbəst və bərabər şəkildə yerinə yetirmək imkanları var və ölkədə məscidlərlə yanaşı pravoslav, katolik, alban kilsələri və sinaqoqların fəaliyyət göstərir. Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası, Azərbaycan Yəhudiləri dini icması, Avropa Yəhudilərinin Bakı dini icması, Bakı şəhəri Dağ Yəhudiləri dini icması, Bakı Krişna Şüuru dini icması, "Yeni

zədə iştirak edəblər. 44 günlük Vətən müharibəsində də Azərbaycanda yaşayan bütün millətlərin nümayəndələri bir yumruq olaraq birləşdi. "Dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq hər biri, hər bir nümayəndəsi öz həyatını qurban verib, sağlamlığından məhrum olub" - deyən Prezident qeyd edib ki, 2021-ci ildə keçirilən Xarıbülbül festivalında biz bunun hər birini nümayiş etdirdik: "Şəxsən bundan daha emosional, daha mədəni tədbir xatırlamıram və bəlkə də heç olmayacaq. Cəmiyyət və hökumət, əsasən də hökumət bu məsələyə gündəlik əsasda diqqət yetirməlidir. Bu, elə bir mövzu deyil ki, onu kənara qoyub sonradan məşğul olasan, ikinci dərəcəli hesab edəsən və ya da iqtisadiyyat deyil, büdcə deyil. Bu, maddi bir aktiv deyil. Çünki bu, hər bir şeyin təməlidir. Çoxmillətli cəmiyyət Azərbaycanı fəxr etdiyi amildir - düzgün siyasət, təhsil, tərbiyə, nümunə, davranış nümunəsi".

XALQLAR ARASINDA DOSTLUĞUN NÜMUNƏSİ

Əlbəttə ki, onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycanda yaşayan qədim yəhudi, xristian, udin və digər milli azlıqların yaşayış məskənləri olan Krasnaya Sloboda, İvanovka, Nic və başqa kənd və qəsəbələri dövlətin daim diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Bura gələn hər kəs multikulturalizmin Azərbaycanda yaşadığını və bu yaşam tərzinin sülh və dostluq üçün unikal model olduğunu görürlər. Azərbaycan xalqına bugünkü rifahı bəxş etmiş və ölkəmizdəki multikultural mühitin siyasi bünövrəsini yaratmış Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam et-

həyat" Xristian İncil dini icması, Bakı şəhəri "Molokan ruhani-xristian" dini icması, Azərbaycan Respublikasının Alban-Udi Xristian dini icması, Gürcü Yəhudilərinin Bakı dini icması, Xilaskar Yevangelik Lüteranların Bakı dini icması və s. onlarla belə qurumlar hər bir millətə ruslara, molokanlara, yəhudilərə, tatlara, saxurların, udilərin sərbəst yaşama və dinc həyat tərzini sürməsi üçün geniş imkanların yaradıldığını göstəricisidir. Ölkənin ictimai-siyasi, mədəni həyatında iştirak üçün hamı, dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq tam bərabər hüquqa malikdir. Onlar hər zaman bir-biri ilə mehriban, qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşayıblar. Azərbaycan insanların bir-biri ilə necə yaşamasının, qarşılıqlı hörmət, dözümlülük, tolerantlıq nümunəsidir. Milli mətbuatımızın 149 illiyi münasibətilə Şuşa şəhərində keçirilən "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" adlı Qlobal Media Forumunda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə ünvanlanan "Azərbaycan torpağında, Azərbaycan xalqında hansı xüsusiyyət bunu mümkün edir, buna imkan yaradır?" sualını cavablandırarkən dövlətimizin başçısı bildirib ki, burada bir sintez var, fərqli amillərin vəhdəti var: "Burada bu amillərdən biri olmasaydı, qarşılıqlı hörmət, məhəbbət mühiti mümkün olmazdı. Qeyd etmək istədiyim digər məsələ odur ki, bu mühiti süni yaratmaq mümkün deyil. Əsas odur ki, bunu qoruyasan, gücləndirəsən və özündən sonra növbəti nəsillərə ötürəsən. Bəhs etdiyiniz məsələlər bizə yüzilliklərlə, minilliklərlə xas olan bir xüsusiyyətdir və birgə yaşam, müxtəlif dini etiqadların, müxtəlif etnik qrup-

ların birgə yaşama, bunların hər biri Azərbaycan dövlətçiliyinin qurulmasında, müasir Azərbaycanın qurulmasında rol oynayıb və həmin o töhfəni verməkdə davam edirlər. Bu, böyük bir fəaliyyətdir".

"DİNİNDƏN, ETNİK MƏNSUBİYYƏTİNDƏN ASILI OLMAYARAQ HƏR BİRİ, HƏR BİR NÜMAYƏNDƏSİ ÖZ HƏYATINI QURBAN VERİB, SAĞLAMLIĞINDAN MƏHRUM OLUB"

Şuşada keçirilmiş "Xarıbülbül" festivalında Azərbaycanda yaşayan xalqların musiqi kollektivlərinin iştirakı dövlətimizdəki mühitin göstəricisidir. Bu gün bütün dinlərdən olan xalqların ölkəmizdə firavanlığını təminə olunmasına, onların bütün imkanlardan istifadəsinə geniş imkanlar açılır. "Ərazilərimiz işğaldan azad olunandan sonra mən təklif etdim ki, ilk Xarıbülbül festivalını Azərbaycanda yaşayan bütün xalqların mədəniyyətinə həsr edək", - deyən Prezident bildirib ki, bu, mənim ideyamdır və düşünürəm, çox düzgün bir ideyadır ki, Azərbaycanda yaşayan bütün xalqlar, bilirsiniz ki, azadlıq naminə mübari-

dirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sülh və əmin-amanlığa, xalqlar arasında dostluğun möhkəmlənməsinə töhfələr verir. Fərqli dinin, fərqli etnosun yaşadığı həmin məkanlarda Azərbaycanda mövcud olan multikulturalizmi görməmək mümkün deyil.

BİRGƏYƏŞAMA MƏDƏNİYYƏTİNDƏ ÖRNƏK

Azərbaycan tolerant, mehriban birgə yaşama mədəniyyəti baxımından artıq dünya üçün bir örnekdir. Tarixən müxtəlif xalqların və dinlərin arasında qarşılıqlı hörmətə və etimada əsaslanan səmimi dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin ölkəmizdə mövcudluğu yüksək tolerantlıq ənənələrinin formalaşdığı dünyəvi, çoxmillətli və çoxkonfessiyalı dövlət kimi təqdim edir. Bu gün dünya ictimaiyyəti Azərbaycanın nümunəvi tolerantlıq, multikulturalizm modelini, dinlərarası dialoq mədəniyyətini qəbul edir və öyrənir. Azərbaycanda bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələri birgə yaşayır və ölkəmizin uğurlu inkişafına töhfələrini verirlər. Ölkəmizdə bütün tarixi dini abidələr dövlət tərəfindən qorunur, eyni zamanda, dövlət vəsaiti hesabına bərpası təmin edilir. Ölkədə olan müxtəlif qurumlar hər bir millətə ruslara, molokanlara, yəhudilərə, tatlara, saxurlara, udilərə sərbəst yaşama və dinc həyat tərzini sürməsi üçün geniş imkanların yaradıldığından xəbər vermiş olur.

Zümrüd BAYRAMOVA

Fırçanın dili dünyanın sözlə ifadə olunmayan bir ünsiyyət üsuludur. Onun vasitəsilə dünya xalqları bir-birinin adət-ənənəsi, tarixi kökləri, yaşayış tərzini, təbiəti, coğrafi ərazisi və ən nəhayət isə, həyata, cəmiyyətə olan baxışları ilə tanış olurlar. Bu dilin tarixi neçə-neçə yüzillikləri aşsın gəlsə də, hər zaman onun vasitəsilə həyatı dərk edən insanlara müəmmal və maraqlı görünmüşdür. Deyə bilərik ki, fırçanın dili yaşanılan tarixin əksidir. Bəlkə də, tarixin yazılmamış hansısa səhifəsi məhz fırça ilə kətan üzərinə çəkilmiş tablolarla görünür, insan əqlinə, düşüncəsinə təsirini göstərir. Bu mənada ki, müxtəlif ictimai formasiyalarda qadağalar tarixin salnamələrinin qeyri-obyektiv əks etdiricilər də belə, rəssam fırçasından doğan fikirlər bu həqiqətlərə doğru yol açır.

Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin neçə-neçə belə fırça ustaları olmuş, bu gün də onların ənənələrini davam etdirən sənətkarlar nəslə yetişməkdədir. Rəssamlığın hansı janrında yaratdığı əsərlərdən asılı olmayaraq, sənətkar zamanın güzgüsü, çəkdiyi rəsmlər

Sənətkar zamanın güzgüsü, əsərləri cahanın əksidir

MOLBERT ÖNÜNDƏ KÖNÜLSÜZ DAYANIB, ƏLİNƏ FIRÇA ALMADI

Sənətşünaslıq doktoru, professor Mürsəl Nəcəfov görkəmli fırça ustasının yaradıcılığına həsr etdiyi məqalədə vurğulayıb: "Vidadi olduqca səmimi insan, mehriban, qayğıkeş dostdur. Onun sevilməsinin, tanınmasının iki əsas səbəti var: həddindən artıq zəhmətkeş və işinə məsuliyyətlidir. Bir dəfə də olsun molbert önündə könülsüz dayanmayıb, əlinə fırça almayıb. Axtarıb, arayıb, hələ işıq üzü görməyən əsərini xəyalında canlandırır. Bəyənibse, onu kətan üzərində əbədiləşdirir. Rəssamın bütün əsərlərinin mövzusu halal əmək, vətənsəverlik, sadəlik və səmimiyyətdir. Doğrudur, Vidadi Nərimanbəyov təbiəti sevir, ilin fəsilələrinə həsr etdiyi mənzərələri var. Lakin insan qüruru, gələcəyə inam onun əsərlərinin əsas qayəsini təşkil edir".

volu olan vətən övladlarının portretini yaradaraq, xalqımızın göstərdiyi şücaəti yaratdığı rəng çalarlarında ifadə edə bilmiş, böyük ali hissləri fırça ilə təbii bir şəkildə əks olunmasına nail olmuşdur.

Sənətə gəldiyi zamandan klassik ənənələrə arxalanan Vidadi Nərimanbəyov bu çər-

isə yaşadığı cahanın əksidir. Bu gün haqqında söhbət açdığımız sənətkar da məhz rəssamlıq xüsusiyyətlərini bütövlükdə özündə cəmləşdirən və zamanla şəxsiyyəti arasında bir vəhdət yaradan simalardandır. Onun yaratdığı tablolar rəngarəngliyi ilə seçildiyi kimi, şəxsiyyəti də, həyata baxışı da fərdiliyi ilə diqqəti cəlb edirdi. Bu, respublikanın xalq rəssamı, "Şöhrət" ordenli Vidadi Nərimanbəyovdur. Zaman onu əbədiləşdirsə də, Vidadi Nərimanbəyovun sənət dünyası yaşadığımız həyatın müasiridir.

Olduqca müdrik görkəmli, sakit təbiətli Vidadi Nərimanbəyov sənət dünyasında irəli gələrək, biri digərini təkrarlamayan tablolar müəllifinə çevrilmişdir. Qarıışıq rənglərdən yaranmış bu tablolarla həyatın bir hissəsi öz əksini tapmış, Vidadi Nərimanbəyov dünyası ilə vəhdət təşkil etmişdir. Şəxsiyyətlə sənət anlayışının bir-birini tamamlaması, mübağilətsiz olaraq deyək ki, Vidadi Nərimanbəyovun sənət dünyasında tamamlamışdır. O, sənətə hər zaman yüksək ölçülər meyarından baxmış, bu prinsip əsasında da yaradıcılıq fəaliyyətini davam etdirmişdir. Onun fikrincə, sənətdən çox danışan, onun özəyini açıqlamağa çalışan insanlara rəğbət bəsləmir. Sənətə bir çox sənət xadimləri kimi ömrünün gənclik dövründə fırçanı əlinə alaraq, gənclik həvəsi ilə təbiətin kiçik bir hissəsini kətan üzərinə köçürmüş, həyata, sənətə olan eşqini məhz bu kiçik tablolarla yaşatmışdır.

QÜRBƏTDƏ ATILAN İLK ADDIMLAR

Onun əsərlərində ilk illərdən başlayaraq, ömrünün sonuna qədər insanlara, həyata olan məhəbbət hissi sezilmiş, bütün mövzularda yaratdığı sənət nümunələrində canlı və təbii ifadə vasitələri ilə duyğularını rənglərin köməyi ilə əks etdirə bilmişdir.

Mənbələrdə qeyd olunduğu kimi, Vidadi Yaqub-Fərman oğlu 1926-cı ildə Fransanın

Kann şəhərində dünyaya göz açmışdı. İlk addımlarını da qürbət ölkədə atmışdı. Valideynləri qərblilikdə çox qala bilməyib doğma vətənə qayıtdılar. İkinci dünya müharibəsi bu ailənin də həyatına təsir etdi. Qorxu, səksəkə yeniyetmə Vidadinin dincliyini, rahatlığını aldı. Dövrün amansızlıqlarına qarşı nifrətini kağız üzərində "Nədir günahımız?" adlı ilk əsərində təsvir etdi. İllər ötüb keçdi. Müharibə əzabları tədricən unuduldu. Vidadi də yaradıcılıq həvəsi ilə düşündü, axtarışlar apardı, eskizlər etdi. Ə.Əzimzadə adına Rəssamlıq Texnikumunu bitirib. V.Muxin adına Leningrad Ali Rəssamlıq-Sənaye Məktəbində, sonra isə Tbilisi Rəssamlıq Akademiyasında təhsil aldı.

Ziyalı ailəsində dünyaya gələn Vidadi Nərimanbəyov böyük sənət xadimləri olan Kamil Xanlarov, Əyyub Məmmədov, Qafar Seyfullayev kimi sənətkarlardan dərslər almış, sənətə pillə-pillə yüksəlib, rəssamlıq məktəbində tanınaraq şöhrət tapmışdır. Yaradıcılığının ilk illəri İkinci Dünya müharibəsi illərinə təsadüf etmişdir. Azərbaycanın qəhrəmanlıq sim-

çivəni yaradıcılıq yolundan kənarlaşdırmamış, böyük rəssamların sənət dünyasındakı cizgiləri əxz edərək, zəngin bir kolleksiyanın müəllifinə çevrilmişdir. Öz xalqına, vətəninə olan sevgi hissini yüksəkdə tutan rəssamın tablolarında vətənpərvərlik mövzusunda olan əsərlər üstünlük təşkil edir. Onun boyakarlıq janrında qeyd etdiyimiz mövzuda olan "Ağır ellər", "Yolda", "Bakı", "Vidalaşma", "Adsız təpələr", "1941-ci il" və s. tabloları vətənpərvərlik duyğusundan yaranmışdır. Vidadi Nərimanbəyovun sənətdə özünəməxsus orijinal yolu olduğundan, onun kifayət qədər fəlsəfi mahiyyət daşıyan məntiqli tablolarına rast olunur.

MƏNƏVİ SAFLIĞIN ÖLÇÜSÜ OLAN İFADƏLƏR

O, sənətdə elə bir mərhələyə gəlib çatmışdır ki, dünya xalqları arasında öz millətinə, xalqına şöhrət qazandırmaya nail olmuşdur. Onun yaratdığı sənət dünyası neçə-neçə

insanlara mənəvi qida, ruh, enerji verərək, gözəllik aləmi ilə qovuşdurur. Qeyd etdiyimiz kimi, gözəllik Vidadi Nərimanbəyovun daxili aləminin inikası idi. Rəssam tablolarında zahiri xarakter daşıyan səthi gözəlliyə deyil, mənəvi saflığın ölçüsü olan ifadələri qabar-daraq, dərin məzmunlu tabloları sənətsevərlərə təqdim etmişdir. Rəssam hər hansı bir əsəri yaradarkən, onu uzun müddət qəlbində yaşadıb, tam məzmun və forma vəhdətini tapdıqdan sonra kətan üzərində min bir rəngə çalan təbii boyalarla canlandırmışdır. Təbii ki, hər bir əsərini, o, yaşaya-yaşaya yaradırdı. Əks təqdirdə, sənət qalereyası cəlbedici ola bilməzdi. Bu tablolarla rəssam bir növ özünü sənətsevərlərə təqdim edib, bütün təsirlərdən uzaq olaraq sənət əsərləri yaradırdı.

Vidadi Nərimanbəyov yaşadığı dövrün, zamanın ab-havasını əks etdirməklə yanaşı, tarixi dövrü də rənglərin dili ilə tablolarında yaşatmağa cəhd göstərirdi. Onun yaratdığı əsərlərdə tarixi qiymət nəzəriyyə deyil. Tablolarla əks olunan hadisələrin reallıqlar çərçivəsində gerçəkləşmişdir. Son dövrün hadisələri Vidadi Nərimanbəyovun yaradıcılığından yan ötməmişdir. Yaradıcılığa başladığı günlərdə olan vətənpərvərlik hissi ömrünün son gününədək onu tərk etməmişdir.

İNSANLARIN HƏMSÖHBƏTİ OLAN TABLolar

Vidadi Nərimanbəyovun yalnız keçmiş SSRİ məkanında deyil, Macarıstanda, Çexiyada, Bolqarıstanda, Rumıniyada, Əlcəzairdə, Finlandiyada, bütövlükdə dünyanın 20 xarici ölkəsində fərdi sərgisi olmuşdur. Sənətə, insanlara sevgisi gənc bir şəxsin arzu və ideallarını xatırladırdı. Ömrünün kamil dövründə solğun görkəmində, çöhrəsində həyatın əzabı illərindən yadigar qalmış cizgilər bu insanın həyat salnaməsindən həzin və olduqca kövrək xatirələr söyləyirdi. Vidadi Nərimanbəyovun işıqlı gözləri, müdrik baxışı hələ neçə-neçə bitkin, gözəl əsərlər yaradacağını söyləyirdi. Həyata, sənətə olan eşq ən ağır vəziyyətdə olduğu zaman belə, onu tərk etmədi və rəssamlıq məktəbinin dünəni, bugünü və gələcəyi haqqında söylədiyi fikirlər Vidadi Nərimanbəyovu, həqiqətən də, böyük bir sənətkar, şəxsiyyət kimi tamamladı. Həyatda öz əməli işi ilə xalqına xidmət edib, sakit bir aləmə, sənət dünyasına qovuşaraq əsərlər yaradan Vidadi Nərimanbəyov rəssamlıq məktəbində, sənətsevərin qəlbində özünün abidəsini tablolarını yaradaraq əbədiləşdirdi. Özü də heç kimin təkid və göstərişi ilə deyil, yalnız qəlbinin istəyi, tələbatı ilə yaranan zəngin sənət nümunələri bu gün sənətsevərlər tərəfindən böyük sevgi və məhəbbətlə qəbul olunub, tamaşaçısını bu əsərlər qarşısında dayanıb düşünməyə, keçmişə və gələcəyə boylanmağa vadar edir. Belə sənətkarların sənət irsi həyat həqiqətlərindən yoxrulduğundan zaman yaşadıqca, onlar insanların həmsöhbəti olacaq, yol yoldaşına çevriləcəkdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

İsrail BMT qurumlarını terror təşkilatı olaraq tanıyır

İsrail parlamentinin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Yaxın Şərqdəki Fələstinli Qaçqınlara Yardım üzrə Agentliyi UNRWA ilə bağlı qəbul etdiyi qərarlar siyasi mübahisələr doğurub. UNRWA-nı terror təşkilatı kimi tanıyan qanun layihəsinin birinci oxunuşda qəbul edilməsi, İsrailin agentliyin fəaliyyətini ciddi şəkildə məhdudlaşdırmaq, hətta tamamilə dayandırmaq məqsədi daşdığına göstərir. Bu addımın İsrail və BMT münasibətlərində yeni böhrana səbəb olacağı bilinse də, qanun layihəsinin tətbiq edilməsi üçün hələ uzun bir proses lazımdır. BMT-yə üzv dövlətlərin könüllü yardımları ilə maliyyələşən UNRWA 1950-ci ildə fəaliyyətə başladığı gündən bəri fələstinli qaçqınlara qida, sağlamlıq, təhsil və sığınacaq kimi humanitar yardımlar göstərən təşkilatdır. Bu gün agentlik 5,9 milyon fələstinli qaçqına dəstək verir. UNRWA təxminən 74 ildir fələstinlilərin humanitar dəstək olmağa çalışsa da, onun qərarları İsrail tərəfindən dəfələrlə vurulub və tonlarla ərzaq, dərman bazaları məhv edilib. İsrail tərəfi isə UNRWA-nın HAMAS qüvvələrinə dəstəyi məsələsini qabardaraq özünə haqq qazandırıb. Onu da qeyd edək ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antonio Quterreş İsrail rəsmilərinin UNRWA əməkdaşlarının "terror təşkilatları ilə əlaqəsi" və "7 oktyabr hücumlarında əlaqəsi olduğu" iddialarının təcili araşdırılmasını tələb etmişdi.

Eyni zamanda UNRWA da İsrailin iddiaları ilə bağlı araşdırmaya başlayıb. Beləliklə təyin olunan tədqiqat qrupu 13 min personalı olan UNRWA-nın qərəzsiz işləyib- işləməməsini araşdırarkən, İsrailin 12 UNRWA əməkdaşı ilə bağlı qəti ittihamı mühüm tədqiqat mövzusu olub. Martın 20-də dərc olunan aralıq hesabatında BMT-nin Müstəqil Tədqiqat Qrupu UNRWA-nın neytrallıq prinsipini qorumaq üçün lazımı mexanizmlərə malik olduğuna, lakin bəzi sahələrin təkmilləşdirilə biləcəyinə qərar ve-

rib. Bütün bunlara rəğmən İsrail Qəzza zolağına hücumlarını davam etdirərkən, parallel olaraq Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Yaxın Şərqdəki Fələstinli Qaçqınlara Yardım üzrə Agentliyi olan UNRWA -nı terror təşkilatı kimi tanımaq üçün səylərini davam etdirir. UNRWA-nın İsrail ərazisində hər hansı missiya həyata keçirməsini, hər hansı xidmət və ya fəaliyyət göstərməsini qadağan edən qanun layihəsinin birinci hissəsi 9 əleyhinə, 58 leyhinə səsle qəbul edilib. UNRWA işçilərinə, İsrailin BMT işçilərinə

verdiyi qanuni toxunulmazlıq və imtiyazlardan istifadə etməsini istisna edən qanun layihəsinin ikinci hissəsi 9 əleyhinə 63 leyhinə səsle qəbul edilib.

UNRWA-nın "terror təşkilatı" olaraq təyin olunmasını və İsrailin UNRWA ilə əlaqələrini kəsməsini ehtiva edən layihənin üçüncü hissəsi isə 10 əleyhinə 50 leyhinə səsle qəbul edilib. Məlumatla görə, qanun layihəsi müzakirə üçün parlamentin Xarici əlaqələr və müdafiə komitəsinə göndəriləcək. İsrail qanunvericiliyinə görə, qanun la-

iyəsinin qüvvəyə minməsi üçün daha iki dəfə oxunmalıdır. Qeyd edək ki, qanun layihəsi rəsmi olaraq "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Yaxın Şərqdə Fələstinli Qaçqınlara Yardım üzrə Agentliyinin (UNRWA) İmtiyazlarının Ləğv edilməsi haqqında Qanun layihəsi" adlanır. Belə bir qanun layihəsinin tətbiq olunacağı təqdirdə dünyada beynəlxalq humanitar hüququn hansı məqama gəlib çatacağı çox acınacaqlı məsələdir.

Zərdüş Quluzadə

PSIXOLOQ İZAH ETDİ

"Narsist sözünün mənası özünün pərəstişkarı olan, özünü həddindən artıq çox sevən şəxs deməkdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında uşaq, yeniyetmə və yetkin psixoloqu Nigar Ağabəyova deyib. Psixoloq bildirib ki, əslində insanın özünü sevməsi normal prosesdir: "Amma burada normal özünü sevmədən söhbət getmir. Buradakı şəxs özünü o qədər eqoistcəsinə sevir ki, qarşı tərəfin duyğu, istəklərini yox sayır, ancaq özünü düşünür.

Narsistlər çox eqoist olurlar, empatiya qura bilmirlər, ancaq məsələlərə öz mənfəətləri üzərindən baxırlar. Bir insanla dostluq edirsə, orada mütləq bir qazancı var. Çox zaman onlar yüksək statuslu şəxslərlə dostluq edirlər, adi, sıradan insanlarla çox oturub-dur-

murlar. Eyni zamanda, onlarda istifadəçilik olur. Hansısa hadisə, situasiyada qarşı tərəfi günahlandırır. Düşünür ki, onlar günahsızdırlar. Əgər bir problem varsa, onların özündən deyil, yalnız qarşı tərəfdən qaynaqlanır. Bu da mümkünsüzdür. Problem varsa, orada

Narsist insandan necə qorunaq?

hər iki tərəfdə olan səhvlər ola bilər. Amma onlar düşünür ki, hər zaman haqlıdırlar.

Narsist insanlar başqa bir insanın əməyini alçaldır, dəyərsizləşdirirlər. Çünki onlar heç kimin özlərindən üstün olmasını qəbulanmırlar. Danışanda özgüvenli biri kimi görünür, amma əslində narsistlərin daxilində özünə güvən aşağı, yetersiz olur. Bu xüsusiyyətlər yeniyetməlik dövründən başlayaraq davamlı olaraq görülür ki, bu şəxsə narsist diaqnozu qoyulsun. Bu diaqnoz əsasən 18 yaşdan sonra qoyulur. Narsist xarakterik bir problemdir, psixopatologiyadır, normal deyil.

Bu haqda tibbi psixologiyada şəxsiyyət pozuntuları bəhsində məlumat verilir".

"Narsist insanla özgüvenimizi yüksək tutmaqla başa çıxmaq olar. Özgüvenimizi o qədər yüksək tutmalıyıq ki, narsist insanlar bizə dəyərsiz hiss etdirməsin. Unutmalıyıq ki, narsist insanlarda yanlış düşüncə təzi olduğuna görə onlar yanlış düşünür. Özlərini haqlı hesab edirlər, hər şeyin ən gözəlini özlərinin bildiyini düşünür. Amma əslində hər bir insan kimi səhv də düşüncə bilirlər. Çox zaman onların düşüncəsi yanlış olur. Çünki onlar düzgün düşüncə tərzinə malik deyillər. Ona görə də

bir onlarla çox göz kontaktı qurmalıyıq, onlara hər şeyi dərin anlatmamalıyıq. Narsist insan görsək, maksimum uzaq qaçmalıyıq. Amma çox təəssüf olsun ki, günümüzdə narsizm o qədər yayılıb ki, bu bizim ailə üzvümüz də, ətrafımızdakı əziz adamımız da ola bilər. Görsək ki, bu adamı tamamilə kəşib ata bilmirik, onda özgüvenimizi yüksək tutmalıyıq ki, bizi əziz dəyərsizləşdirə bilməsin.

Müalicəsi üçlü aparılır. Onları müalicə etmək çox çətindir. Çünki onlar problemlərinin fərqiçində olurlar, qəbul etmirlər. Düşünür ki, hər şeyin ən yaxşısını bilirlər. Ona görə terapiyaya getmirlər. Terapiyaya getdikləri zaman tez-tez terapist dəyişdirirlər. Onların müalicəsi çox uzun mərhələni əhatə edir. Psixoloq dəstəyi, psixodinamik terapiya və dərman müalicəsi ilə müalicələri üçlü aparılır" - deyir o, əlavə edib.

Söylü Ağazadə

Zorakılıq həyatımızın hər anında qarşılaşa biləcəyimiz davranış növüdür, amma ailə-mizdə qarşılaşanda bir çoxumuz haqlı olaraq qəbul edərək, varlığı ilə barışa bilmirik. Çünki ailə bizim ən güvəndiyimiz, ən məhrəm hesab etdiyimiz qalamızdır. Bütün bələ-lardan, təhlükələrdən ailəmizə sığınaraq qorunuruq, ən tənha hiss etdiyimiz anlarda ailəmizin varlığını xatırlayıb kimsəsiz olmadığımızı anlayırıq. Ailəmizdə baş verənləri başqalarına danışmamağımız da onu məhrəm hesab etməyimizdən qaynaqlanır. Məişət zorakılığı uzun illər gizli qala, ona məruz qalan ailə üzvləri bu vəziyyətdə çox uzun müddət yaşaya bilər.

Təəssüf ki, məişətdə zorakılıq aşkar olunanda, qanunla, təhrif olunmuş ənənəvi baxışlar bir-biri ilə təzad təşkil edir. Məişətdə zorakılığa "özel həyatdır", "ər-arvad arasında belə şeylər olur", "atadır, özü bilər", "ərdir, arvadına istədiyi kimi davrana bilər", "yaxşı at özünə qamçı vurdurmaz", "pişik də balasını çox istədiyindən yeyir" kimi bəhanələrlə məişət zorakılığına haqq qazandırılır. Lakin araşdırmalar göstərir ki ailədə zorakılıq görən şəxsi, məruz qaldığı vəziyyətdən daha çox bu cür yanaşmalar incidir. Buna görə də məişət zorakılığı inkar edilməməli, ciddi formada araşdırılmalı və ciddi qəbul edilməli bir problemdir.

Məişət zorakılığı əsasən qadınlara və uşaqlara qarşı yönəldilir. Onu törədən şəxs çox vaxt kişilər olur. Məişət zorakılığının səbəblərini fiziki, psixoloji və sosial olaraq xarakterizə etmək olar. Çox təəssüfedicidir ki, ailədaxili zorakılığın bir növü də cinsi istismardır. Bu dövrümüzün ən çox narahatlıq doğuran məişət problemidir və hələ aşkarlanmayan çox sayda belə hal olduğu istisna edilmir.

Məişətdə törədilən zorakılığın mənbəyi çox vaxt ailə başçısı - kişilər olur. Zorakılıq səbəblərinə ailədəki kişinin şizofreniya, paranoid şizofreniya və antisosial şəxsiyyət pozğunluğu kimi bəzi psixi pozğunluqlardan əziyyət çəkməsi daxildir. Məişət zorakılığı hallarında ən çox zorakılıq göstərən şəxsin kişi olması və bu aqressiv davranışların yaşa dolduqca azalmağa başlaması, zorakılıq tətbiqində kişi hormonlarının təsirli olduğunu göstərir. Əslində olmayan şeyləri görmək, reallıqdan uzaqlaşmaq, qısqanclıq və paranoya ilə müşahidə olunan şizofreniya zorakılığa səbəb ola bilər.

Qəzəbi idarə etmə bacarığı bütün insanlarda var, zaman və yaşadığı həyat bəzən bu bacarığı insanın əlindən alır. Maraqlı haldır ki, daha çox kişilər bu bacarığını itirir. Qəzəbini ifadə etmə bacarığını itirən kişi antisosial birinə çevrilir, məsuliyyətsiz, düşüncəsiz, vicdansız, cinayətkar kimi xarakterləri yaranır. Bu xarakterlər onu ailə üzvlərinə zərər verməkdən həzz alan, zərrə qədər peşmançılıq duymadan qəddar rəftar edən birinə çevirir. Sosial çevrəsində tamamilə normal biri kimi tanınan, mədəni, ziyalı, ədəbli, ailəsinə zorakılıq tətbiq etməyəcək biri kimi xarakterizə edilən bu insanlar müalicə olunduqda ailə üzvlərinə normal münasibətlərini bərpa edə bilərlər. Lakin onların müalicəyə razı olmaları da çox uzun prosesdir.

Ümumiyyətlə, ünsiyyət və dialoqun, habelə gündəlik ailədaxili müzakirələrin yetərli olmadığı, ailə fərdlərinin bir-birinə olan hörmət və inamının zədələndiyi vəziyyətlərdə zorakılıq işə düşür. Kişilər qadınlara hakim olmaq, onlar üzərində haqq sahibi olmaq, qadınları sıxışdırmaq, qarşı tərəfin çatışmazlıqlarını hər fürsətdə ona qarşı istifadə etmək, öz çatışmazlıqlarını ört-basdır etmək üçün zorakılıq etməyə

başlayır. Psixoterapevtlər zorakılıq etdiyi an insanın ən zəif olduğu an olduğunu deyir. Yeni, zorakılığa, daha çox şəxsiyyəti zəif, bacarıqsız kişilər əl atırlar.

Zorakılıq adət edilən, zamanla öyrənilən bir davranışdır. Təəssüflə qeyd etmək olar ki, öyrənmə mənbəyi də elə zorakılıq edən ailəsidir. Uşaqlıq və yeniyetməlik dövründə məişət zorakılığının tez-tez yaşandığı bir ailədə böyüyənlərin zorakılığa meyilli olduğu müşahidə edilib. Bundan əlavə, zorakılıq ailədən ailəyə miras kimi keçə bilən, nəsildən-nəsilə ötürülən davranış növüdür. İnsanlar arasında ünsiyyət bacarıqlarının yetərincə olmaması, hiss və düşüncələrini qarşı tərəfi narahat edəcək formada ifadə edilməsi, əsassız ittihamlar, namus və əxlaqın ölçü vahidi kimi istifadə edilməsi də zorakılığın sosial səbəbləri sı-

rasına daxil edilə bilər. Həmçinin, yoxsulluq, özünü şanssız hesab etmək, həyatdan gözlədiyinin qarşılığını ala bilməmək kimi sosial-iqtisadi faktorlar da zorakılığa səbəb olur.

Məişət zorakılığında ən çox rast gəlinən fiziki təzyiqlər ailə üzvlərindən hər hansı birini silkələmək, döymək, sillələmək, əşyalar atmaq, qarşı tərəfi itələmək, saçından tutmaq, hər hansı bir əşya ilə döymək, əllərini və qollarını bağlamaq, zorla cinsi əlaqədə olmaq, kəsici alətlər və odlu silahdan istifadə edərək kimisə yaralamaq, öldürməkdir. Ailədə mənəvi zorakılıq dedikdə isə, ailə üzvlərinin üstünə qışqırmaq, başqalarının gözü qarşısında onu

Döymə, söymə, öldürmə!

alçaltmaq, qürurunu sındırmaq, hədələmək, onun öz hiss və düşüncələrini açıq ifadə etmək azadlığını əlindən almaq, onu özü kimi düşünməyə və hərəkət etməyə məcbur etmək, hərəkət azadlığını məhdudlaşdırmaq, öz ailə üzvləri və ya dostları ilə ünsiyyətini qadağan etmək, ruhi sağlamlığa zərər verən və fiziki təzyiqlərdən həyata keçirilən bütün hərəkətlər nəzərdə tutulur.

Ailədə maddi-iqtisadi zorakılıq da müşahidə edilən zorakılıq növlərindəndir. İnsanların işləmək və gəlir əldə etmək azadlığını əlindən almaq, təmin etməmək, yaxud gəlir əldə etmək üçün işləməyə məcbur etmək və onun gəlirlərini müsadirə etmək kimi hərəkətlər də bu qəbildəndir. Ailədə uşaqların istismarı isə ən dəhşətli zorakılıq növüdür. Azyaşlının əqli və fiziki to-

**QADIN VƏ QIZLARA
QARŞI ZORAKILIQ
HALLARINA SON!**

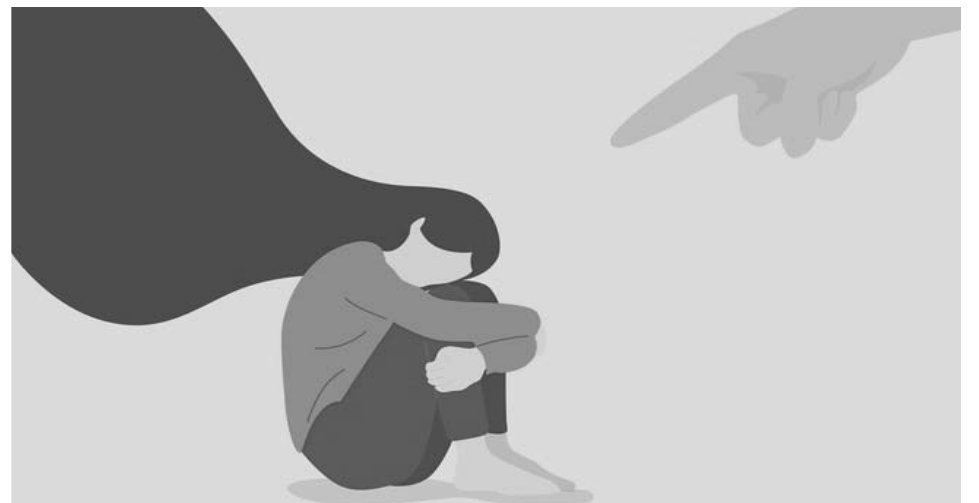
UNITED NATIONS
AZERBAIJAN

xunulmazlığını pozan bütün davranışlara uşaq istismarı deyilir. Bundan əlavə, valideynlərin, övladlarının baxım, qidalanma, sığınacaq, istilik, geyim, sağlamlıq və təhsil kimi əsas həyatı ehtiyaclarını ödəməməsi və ya bu məsələlərə diqqət göstərməməsi də uşağa qarşı etinasızlıq və zorakılıq hesab olunur.

Zorakılıq göstərmək insan acizliyinin sübutudur. Dil, ünsiyyət, danışmaq bir insana verilmiş ən böyük mükafatdır və bütün hallarda müzakirə və mübahisələr bu yolla aparılmalıdır. Əgər dil söymək üçün danışsacaqsız, əl sillə vurmaq, ayaq təpik atmaq üçün qalxacaqsız o zaman insanın öz ovuna amansızlıqla hücum edən yırtıcı heyvandan nə fərqi var ki?

Lalə Mehralı

Şuşa şəhərində keçirilən "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" adlı Qlobal Media Forumunda Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə aparılan bərpa işləri ilə bağlı biz çox nikbinlik və Azərbaycan cəmiyyəti də olduqca nikbindir və bu işlərə çox həvəslə yanaşır. Bu, hər bir ölkənin müvəffəqiyyətə nail olması üçün əsas amildir. Burada rahatlıq və təhlükəsizlik vacib amildir. Eyni zamanda, gözləntilər vacibdir. Cəmiyyət görür ki, uzun illər can atdığı məqsədlər artıq reallığa çevrilibdir.

Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə bərpa, yenidənqurma, yeni infrastrukturaların yaradılması istiqamətində aparılan işlər günbəgün sürətlənir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə sosial - iqtisadi həyatın ən qısa müddətdə bərpa olunması qarşısında duran əsas məsələlərdən biridir. Sosial-iqtisadi həyatın geri qaytarılmasında özəl sahibkarlar da əhəmiyyətli rol oynayır. Bu məqsədlə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 16 noyabr tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan

Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiq edilmişdir. Proqramın əsas hədəf göstəricilərindən biri kimi iqtisadiyyatın yenidən qurulması üçün yeni investisiyaların cəlb olunması ilə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılmasıdır. Dövlət proqramının əsas məqsədlərinin 2-ci hissəsində sahibkarlıq mühitinin əlverişliliyini artırmaq və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək vermək olduğu qeyd edilmişdir.

Bu ilin 1 iyul tarixinə qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında fəaliyyət göstərən mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin sayı 4 978, fərdi sahibkarların sayı isə 91 881 təşkil edib. Sözügedən tarixə Qarabağ iqtisadi rayonunda 3 791 mikro, 186 kiçik, 84 orta və 7 iri sahibkarlıq subyekti qeydə alınıb. Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda 835 mikro, 50 kiçik, 20 kiçik və 5 iri sahibkarlıq subyekti fəaliyyət göstərərək. Ayın əvvəlinə Qarabağ iqtisadi rayonunda fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarların sayı 86 373, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda isə 5 508 olub.

Bu statistika onu deməyə əsas verir ki, artıq Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında iqtisadi dəyər yaradan sahələr formalaşır və biznesin ilk addımları öz müs-

Qarabağa və Şərqi Zəngəzura investisiya qoymaq səmərəlidir

Sahibkarlıq mühitinin canlanması üçün kifayət qədər güclü iqtisadi stimullardan istifadə edilir

faiz dərəcəsinin 10% bəndi 36 aya qədər müddətdə dövlət tərəfindən subsidiyalaşdırılır.

Sahibkarlıq sektorunun azad ərazilərdə fəaliyyətinin təmin edilməsi bu bölgəyə qayıdan sakinlərin məşğulluğuna da müsbət təsir göstərməkdədir. Hökumət bu kəndlərdə həm yaşayış üçün ən müasir şəraiti təmin edib, həm də sakinlərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün lazım olan sosial layihələrin icrasını davam etdirir. Belə ki, artıq bölgədə hotel və turizm obyektlərinin əsası qoyulub, bir neçə hotel istifadəyə verilib. Şuşada "Qarabağ" və "Xarıbülbül" hotelləri, Xankəndində "Qarabağ" və "Palace" hotelləri istifadəyə verilib, fəaliyyət göstərərək. Suqovuşanda böyük turizm istirahət kompleksinin yaradılması işləri davam etdirilir, eləcə də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "Ağalı" hoteli istifadəyə verilib. Bütün bunlar həmin bölgədə məskunlaşan insanların iş yerləri ilə təminatında mühüm rol oynamaqdadır. Təkcə, hotel və istirahət mərkəzlərində 300-dən çox insanın məşğulluğu təmin edilib. Bundan başqa, Füzuli və Laçına, Zabuxa qayıdan sakinlərin ənənəvi məşğulyyətinin bərpa olunması, heyvandarlıq məqsədilə kiçik ailə təsərrüfatlarının, o cümlədən heyvandarlıq, arıçılıq, bağçılıq və s. fərdi və kiçik ailə bizneslərinin yaradılması məqsədilə hökumət tərəfindən müvafiq layihələrin icrasına başlanılıb.

Bütün bu amillər, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının strateji əhəmiyyətini və iqtisadi inkişaf potensialını nümayiş etdirir. Bu inkişaf, bölgənin iqtisadi rifahını artırmaqla yanaşı, Azərbaycanın ümumi iqtisadiyyatına da müsbət təsir göstərəcəkdir.

Beləliklə, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında əlverişli investisiya mühiti yaratmaqla həmin regiona sahibkarların axınına və sahibkarlığın inkişafına səbəb olacaq. Qarabağın bərpa prosesinə cəlb olunan və həmin regiona investisiya kimi qoyulan hər bir manat multiplikativ effektə özündən daha böyük dəyər yaratmaqla, nəinki həmin ərazilərdə, ümumilikdə ölkə üzrə iqtisadi aktivliyin, məcmu tələbin artmasını və nəticədə iqtisadiyyatın inklüziv inkişafını təmin edəcəkdir.

Nigar Orucova

ət, əmlak, torpaq və sadələşdirilmiş vergidən azadırlar. Müvafiq iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə texnika, texnoloji avadanlıq və qurğuların, xammal və materialların idxalı ƏDV və gömrük rüsumundan azad edilib. Məcburi dövlət sosial sığorta haqqı subsidiyalaşdırılır. Bölgədə vergi uçotuna alınan və istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olan riskli vergi ödəyicisi olmayan sahibkarlara kommunal xidmətlərdən (elektrik enerjisi, təbii qaz, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidməti) istifadəyə görə ödədikləri vəsaitin 20%-i məbləğində maliyyə yardımı ödənilir. Sahibkarların maliyyə əlçatanlığının artırılması üçün güzəştli kreditlər də verilir. Sahibkarlar bank və bank olmayan kredit təşkilatlarından əldə etdikləri kreditlər üzrə dövlət zəmanəti və subsidiyadan yararlanı bilərlər. İnvestisiya layihəsi həyata keçirən sahibkarların məbləği 5 milyon manatadək, müddəti 7 ilədək, illik faiz dərəcəsi 15%-dək olan biznes kreditlərinin 90%-dək hissəsinə dövlət zəmanəti verilir. Bu kreditlərin illik

bət səmərəsini göstərməyə başlayır. Qubadlı və Zəngilanda taxılçılıq, o cümlədən üzümçülük, meyvəçilik, fındıqçılıq sahələri, heyvandarlıq təsərrüfatları, həmçinin Kəlbəcər və Laçında arıçılıq təsərrüfatları yaradılıb. Türkiyə, İsrail, Rusiya və digər ölkələrə məxsus sahibkarlar bir neçə investisiya layihəsi icra etməkdədir.

Eləcə də iki il əvvəl fəaliyyətə başlamış Zəngilanda "Dost Aqropark" layihəsi artıq öz müsbət nəticələrini verməkdədir. Bu layihə, Azərbaycan iqtisadiyyatında kənd təsərrüfatının rolunu gücləndirmək və yerli istehsalın artırılmasını təmin etmək üçün strateji

əhəmiyyətə malikdir. Yaxud, Cəbrayıl rayonundakı "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" və Sənaye Parkının yeni formalaşan sənaye potensialının imkanları böyüyür. Araz Vadisi İqtisadi Zonası, Azərbaycanın iqtisadi strategiyasında mühüm bir yer tutur və bölgənin inkişafını və rifahını artırmaq üçün əhəmiyyətli bir rol oynayır. Bu zona, həm yerli, həm də beynəlxalq investorlar üçün cəlbedici bir investisiya mühiti təmin edir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdəki sənaye parklarının rezidentləri üçün güzəştli və təbiiq edilir. Rezidentlər qeydiyyatdan alındığı vaxtdan başlayaraq, 10 il müddətinə mənə-

Əli Kərimli "boykot"un effektsiz olacağını etiraf etdi

Siyasetçini cəmiyyətdə hörmətdən salan başlıca amil onun siyasi riyakarlıq etməsi, yalanlar danışması və populist fikirlər söyləməsidir. Nəticə etibarilə bu cür yol tutan "siyasətçi"lər ictimaiyyət önündə rüsvayçı vəziyyətlə üzləşməli olurlar. Yəni sosial baza baxımından problemlərlə üzləşir, seçkilərdə cəmiyyətin dəstəyindən məhrum olurlar. Bəla ondadır ki, başları dəfələrlə qaya parçasına, zibil üzəklərinə dəyməsinə baxmayaraq üzəndənə siyasətçilər vəziyyətdən dərs götürmürlər. Əksinə, fərqi nə varmadan əbləh, düşük hərəketlərini və əməllərini davam etdirirlər. Taleyüklü tədbirlər ərəfəsi isə dandan-dona düşməklə müxtəlif şoular yaratmağa cəhdlər göstərirlər. Hətta seçkiləri "boykot" etmək kimi absurd qərarlar da qəbul edirlər. AXCP və Milli Şuranın sentyabrın 1-də keçirilməsi planlaşdırılan parlament seçkilərini öz ağıllarına görə "boykot" etmələri bəbirçiliyin son həddi hesab oluna bilər. Düzdür, AXCP sədri Əli Kərimli şeytan yuvalarından biri hesab olunan "Meydan" TV-yə müsahibəsində onların "boykot" qərarlarının effektiv olmayacağını bildirdi və onu da qeyd edib ki, niyyətləri müəyyən xarici təşkilatların diqqətini Azərbaycana yönəltməkdir. Bununla Ə.Kərimli özü də anlayır ki, qurmaq istədiyi "boykot" şousu onlara ümid etdikləri məkrli planlarının reallaşmasına imkan verməyəcək. Sadəcə, özlərindən asılı olmayaraq seçkilərdə iştirakdan imtina edirlər. Həm də bu məsələdə xarici maliyyə təşkilatlarının da xüsusi sifarişləri var. Hansı ki, həmin təşkilatlardan biri olan Ermənistanın ABŞ-dəki səfiri Lilit Makunsin və Konqresin Avropa məsələləri üzrə alt komitəsinin sədri Tomas Kinin dəstək verdikləri "Sewap" təşkilatı AXCP-yə Azərbaycanda sentyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərini "boykot" qərarı ilə çıxış etdiklərinə görə 37 min ABŞ dolları ilə mükafatlandırılıb. Buradan da görünür ki, Ə.Kərimlinin və Cəmil Həsənlinin əsas niyyətləri "boykot" oyunu ilə xaricdən qarantlar almaqdır.

Əli Kərimli demokratların hakimiyyətdən getməsindən pərişan olur

İndiki halda dağıdıcı müxalifətə daha çox qucaq açan ABŞ-in qaranlıq

dairələridir. Hansı ki, həmin məkrli ermənipərəst qurumlar Azərbaycanda gərginliyin yaradılması üçün müxtəlif vasitələrdən, o cümlədən dağıdıcı müxalifətin trol yığnağından istifadə edirlər. Ona görə də Ə.Kərimli, C.Həsəni və onların təlimatlarından istifadə etməklə fəaliyyətlərini quran xaricdəki antimillilərsiz ABŞ-in indiki hakimiyyətinin ömrünün uzadılması üçün canfəşanlıq göstərirlər. Hansı ki, məhz C. Baydenin hakimiyyəti dövründə Ermənistanı siyasi, hərbi, maliyyə dəstəkləri göstərilib. 2023-cü il noyabrın 15-də ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasında "Dağlıq Qarabağın gələcəyi" mövzusunda qondarma dinləmələr keçirilib və qərəzli qətnamə layihəsi qəbul edilib. Bu günlər isə ABŞ Ermənistanla birgə hərbi təlimlər təşkil edib. Bu azmış kimi ABŞ Ermənistan müdafiə nazirliyində özünün təmsilçiliyini yaradıb. Bir neçə gün əvvəl isə ABŞ Dövlət Departamenti 2024-cü il - İnteraksiya Mühiti Hesabatını yayıb. Hesab başdan ayağa qədər Azərbaycana qarşı irəli sürülən qara ləkələrdən və əsassız iddialardan ibarətdir. Bunun fonunda AXCP sədri Əli Kərimlinin və ətrafındakı əbləh yığnağının "Baydenin prezidentlikdən geri çəkilməsi demokratiyanın təntənəsidir" deyə bildirmələri Kardaşyana, Sarkisyanaya, Koçaryana qucaq açıb, onlarla eyni maraqları bölüşmək deməkdir. Halbuki dünyanın əksər bölgələrində milli zəmində müharibələri, münaqişələri həm də Əli Kərimlinin demokrat kimi təqdim etməyə çalışdığı C.Bayden törədir. Qəzəddə, Liviyada, İraqda, Suriyada minlərlə müsəlmanın evinin dağıdılması, canına qəsd olunması ABŞ prezidenti C.Baydenin əmri ilə həyata keçirilib. Ə.Kərimlinin öz şəxsi maraqları xatirinə Baydeni demokrat olaraq təqdim etməsi adamın yadına el məsəlini salır: "Bişmiş toyuğun da gülməyi gəlir". Söz yox ki, Trampın hakimiyyətə gəlməsi heç nəyi dəyişməyəcək. Necə deyirlər, hər ikisi bir zibildir.

Sadəcə, Tramp Baydenə nisbətən Azərbaycana

qarşı münasibətdə qərəzli deyil.

Söyüş söyən antimillilərsiz ünsürlərdən fərqli mövqe

Xaricdə yaşayan, lakin söyüş söyən antimillilərsiz ünsürlərdən fərqli mövqə sərgiləyən Elibəy Həsəni AXCP sədri Əli Kərimliyə və onun ətrafında fırlanan trollara haqlı suallar ünvanlayır: "Bəs yaxşı bizim müxalifətçilər nədən yaramaz Co Baydenə bu qədər heyrandılar? Axı bu adam birmənalı şəkildə Azərbaycana qarşı, mən hələ Co Baydenin Türkiyəyə qarşı törətdiyi yaramazlıqları demirəm, düşmən mövqə tutub. Ermənilərin sifarişli ilə Azərbaycan dövlətini küncə sıxışdırmağa çalışıb... Niyəsi bəllidir. AXCP, özü də təkə onlar yox, hesab edirlər ki, demokratlar Azərbaycanda AXCP-nin xeyrinə iqtidar dəyişikliyi həyata keçirə bilərlər. Necə? "Ərəb Baharı" kimi bir şey etmək Amerika üçün nə çətin şeydir ki? Hələ də xam xəyallarla yaşayırlar..."

Mühacir jurnalist Elibəy Həsəni onu da bildirir ki, ABŞ, Fransa, Hollandiya... Azərbaycana qarşı bu qədər tənqiblər törətdi. Ancaq Azərbaycan müxalifəti bu ölkələri haqqında tənqidi bir fikir söyləməyə cəsarət etmədi: "Niyəsi bərdə yazmışam. Çünki Qərbin əlinə baxırlar". Elibəy Həsənlinin sözlərinə görə, biz Azərbaycan olaraq öz yolunuzu getməliyik: "Azərbaycanın gələcəyi Qərbə yox, Türk Dünyasına bağlıdır. Qos-qoca Türkiyəyə Qərb dəyər vermədisə, Azərbaycana verəmi? Gərəkdir ki, AXCP də, digər müxalifət partiyaları da bu reallıqları nəzər alsın. Hansısa ölkənin əli ilə yox, xalqın əli ilə iqtidara gəlmək haqqında düşünsün. Azərbaycanın siyasi taleyi Azərbaycanı daxilində həll olunmalıdır. Soros kimi yaramazların ölkəmizin daxili işlərinə burnunu soxmasına imkan verməməliyik".

İLHAM ƏLİYEV

Azərbaycan dili üzrə natiqlik çempionatının yarımfinal mərhələsi yekunlaşdı

Azərbaycan dilinin inkişafına töhfə vermək məqsədilə "Nar"ın dəstəyi ilə "Diksiya Akademiyası"nın növbəti dəfə təşkil etdiyi "Ana dilində hekayəni danış" adlı natiqlik çempionatının yarımfinal mərhələsi uğurla yekunlaşıb. 19 nəfərin iştirak etdiyi "Ana dilində hekayəni danış" adlı natiqlik çempionatının yarımfinal mərhələsi boyunca iştirakçılara məzmun seçiminin önemi, bədən dili və səs istifadəsi, auditoriya ilə bağ yaratmaq və çıxış zamanı yadda qalan mesaj ötürmək mövzularında hərtərəfli təlimlər keçirilib. Üstün nitq bilikləri sayəsində final mərhələsinə keçən 10 iştirakçı isə səhnədə peşəkar çıxış etmə bacarıqları üzrə dəyərləndirilərək 1 avqust tarixində keçiriləcək final mərhələsində mükafatlandırılacaq.

"Nar" Azərbaycanın mədəni irsinin qorunması və təbliği üçün ana dilimizin inkişafına yönəlik layihələri fəal şəkildə dəstəkləyir. Bununla yanaşı, gənc nəsle ünsiyyət və özünüifadə bacarıqlarını inkişaf etdirmək imkanı yaradır. Mobil operatorun korporativ sosial məsuliyyət sahəsində gerçəkləşdirdiyi layihələr haqqında ətraflı məlumatı nar.az səhifəsindən əldə edə bilərsiniz.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksək keyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərən "Nar" son 5 ildə Müştəri Loyallığı İndeksində görə ölkədə lider mobil operatorudur. Mobil operatorun müştəriönlülük strategiyasına sadiq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

"Gender münasibətlərinin hər ölkədə eyni tətbiq olunması düzgün deyil"

MÜNASIBƏT

"Gender məsələsi termini ortaya çıxandan dəfələrlə bu barədə yazmışam ki, çox təəssüf ki, Azərbaycanda gender məsələsini axıra kimi yaxşı mənimsəyib bu sahədə işlər aparmırlar". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında şair, publisist, sosioloq Əhməd Qəşəmoğlu deyib. O bildirib ki, avtomatik olaraq hansısa bir beynəlxalq sənəddən, Avropa ölkələrindən bizdə tez-tez "gender bərabərliyi" deyilir: "Mən bunu da xeyli tənqid etdim. Həmişə dedim ki, "gender münasibətləri" demək lazımdır, "gender bərabərliyi" yox.

Bu gender münasibətlərinin bir ölkədə olduğu şəkildə digər ölkədə tətbiq olunması düzgün deyil. Gender münasibətlərini formalaşdırmaq üçün təbliğ etdiyim yol budur ki, bir ərazidə gender münasibətlərindən söhbət gədirsə, fikirləşmək lazımdır ki, qadınlarla kişilərin hüquqları qorunmaqla onlar bir-biri ilə nə cür münasibətdə olmalıdır ki, həmin yerdə daha ahəngdar münasibət yaransın? Məsələn, Lerikdə gender münasibətləri ilə Xaçmaz, Sumqayıt, Bakıdakı gender münasibətləri eyni olmayacaq. Onun üçün bizim ölkəmizdə bu sahədə məsələlərə elmi tərəfdən yanaşmaq lazımdır. Baxmaq lazımdır ki, bir rayonda gender münasibətləri nə cür olanda daha ahəngdar münasibət yaransın".

"Ahəngdar münasibətin böyük bir sirri var ki, o münasibət getdikcə prosesləri tənzimləyir, daha uyğun normalar formalaşdırır. Ailədə də deyirlər ki, gender münasibətləri qorunmalıdır. Bir ailədə bu münasibətlər ahəngdar münasibət yaradırsa, həmin münasibətlər başqa bir ailədə gərginlik yaradır. Ona görə biz hələlik gender haqqında danışanda sanki bir əzbərçi adamın danışdığı kimi danışırıq. Bu məsələlərin ciddi, həqiqi, elmi tədqiqata böyük ehtiyacı var" - deyərək sosioloq əlavə edib.

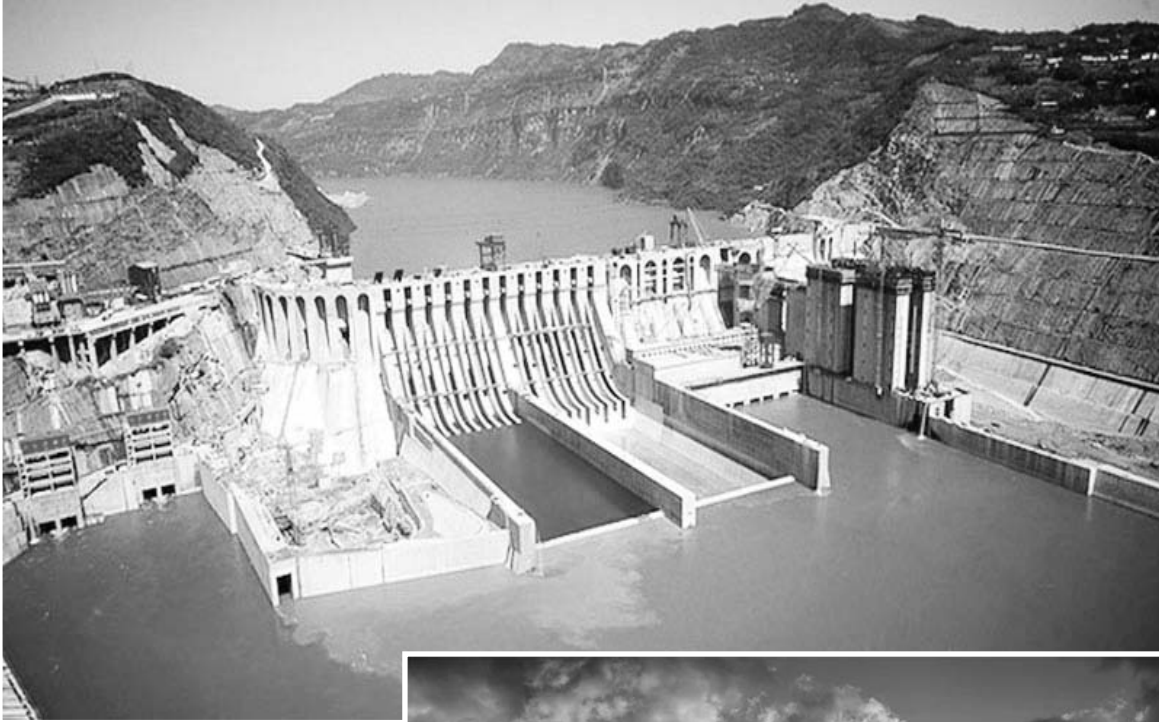
Söylü Ağazadə

Yaşıl enerji potensialımız nə vəd edir?

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Dünyada enerjiyə tələbat artdıqca vəziyyət gərginləşir. Beynəlxalq Enerji Agentliyinin dünyada enerji istifadəsinə dair statistikasına görə, 2030-cu ilədək dünyada enerjiyə olan tələbat 53% artacaq.

Sürətli istismar nəticəsində dünyada neft, qaz, kömür və s bu kimi ənənəvi enerji ehtiyatları tükənmək üzrədir. Bunun əsrin 2-ci yarısında baş verəcəyi haqda ciddi elmi proqnozlar var. Mütəxəssisin qənaətinə görə, bu kimi proqnozlar yaxın gələcəkdə ənənəvi enerji mənbələrinə təzyiqlə necə artacağını və resursların kifayət etməyəcəyini göstərməklə yanaşı, həm də alternativ enerjinin vacibliyini və perspektivini göstərir. Üstəlik, ənənəvi enerji xammalları ekologiyaya da böyük zərər vurur. Dünya energetikasının hələ də böyük hissəsini kömür təşkil edir, sonrakı yerləri neft, qaz, atom enerjisi tutur ki, bunların hamısı təbiətə ciddi zərər vurur. Həm də çox baha başa gəlir.

Məhz bu səbəbdən inkişaf etmiş dövlətlər alternativ enerji mənbələrindən istifadəni artırmaqla ənənəvi enerji mənbələrindən asılılığı azaltmağa çalışırlar. Bu sahə digərləri kimi tükənən xammala əsaslanmır, daimi, tükənməz ehtiyatlardan istifadəni ehtiva edir. Üstəlik, bu ekologiyaya zərər vurmayan, təbiəti qoruyan, əlavə istehsal vasitələri, hər il yeni xərclər tələb etməyən sahədir.

Dünya üzrə bu sektora ildə 500 milyard avrodan çox investisiya qoyulur. Hazırda dünyada istehsal olunan enerjinin yalnız 18 faizi alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin payına düşür.

Elmi araşdırmalar göstərir ki, Azərbaycanda günəş, külək, termal sular, biokütlə və s. təbii enerji resursları yüksəkdir. Son tədqiqatlar ölkəmizdə 28 min meqavat həcmində bərpa olunan enerji potensialının mövcudluğunu təsdiqləyib. Bunun isə 3 min meqavatı külək enerjisinin, 23 min meqavatı günəş enerjisinin, 380 meqavatı bioenerjinin, 520 meqavatı isə dağ çaylarının payına düşür.

Külək enerji resurslarına görə, dünyada ön sıralardaydıq. Hətta, bu sahədə liderlik edən Almaniya belə küləyin gücü ölkəmizdə olan qədər deyil. Günəş enerjisi sarıdan da şanslı ölkəyik. Azərbaycanda ildə 300 günəşli və 270 küləkli günün olması nəzərə alsaq demək olar ki, bu regionda külək və günəş energetikasının inkişafı çox perspektivlidir. Hökumət bu potensialdan yararlanmaq üçün bir sıra vacib işlər həyata keçirib. Müxtəlif ərazilərdə külək və günəş enerjisi qurğuları quraşdırılıb. Bundan başqa, bir sıra binaların, turist mərkəzlərinin və sair obyektlərin günəş və ya külək enerjisi ilə təminatı həyata keçirilib. Kiçik SES-lərin tikintisi davam edir. Bu kimi digər işlər də həyata keçirilib.

Qeyd etməliyik ki, Azərbaycanın yaşıl enerji potensialı təkcə hidroelektrik, günəş və külək enerjisi deyil, başqa imkanlar da var. Ölkəmizdə biokütlə və geotermal enerjisi üçün də böyük mənbələr var. Bəzi dağ kəndlərində pilot layihə çərçivəsində bioqaz qurğuları da quraşdırılıb. Balaxanıdakı məişət tullantılarını emal edən zavod da bura aid edilə bilər.

Bütövlükdə isə, hazırda Azərbaycanın ümumi enerji istehsalında alternativ enerjinin payı 17 faizi keçib. 2030-cu ilə qədər ölkədə istehsal olunan enerjinin 30%-nin bərpa olunan enerjiden əldə edilməsi hədəf qoyulub.

Lakin potensial hazırkı istehsal həcmindən min dəfələrlə böyükdür. Bu səbəbdən də, Azərbaycan hökuməti təkcə neft-qaz energetikasına ümidli olmur, paralel olaraq da

alternativ enerji mənbələrinin inkişafına çalışır.

Prezident İlham Əliyev Şuşa Qlobal Media Forumunda yaşıl enerji siyasəti haqda danışarkən bildirdi ki, son illərdə Azərbaycan bərpa olunan enerji sahəsində böyük nailiyyətlərə imza atıb. "Biz ən böyük Günəş Elektrik Stansiyasını-230 meqavat gücündə stansiyanı istifadəyə verdik. İndi isə 240 meqavatlıq külək elektrik enerjisi stansiyası ilə bağlı işlər yekunlaşır və tezliklə biz 240 meqavatlıq Günəş Elektrik Stansiyasının açılışını edəcəyik... Bununla yanaşı, ötən ay Bakıda biz 3 Günəş və külək elektrik stansiyasının təməlini qoyduq, ümumi həcm 1 qıqavatdır. Biz bu sahədə çox böyük işlər görürük. Böyük potensialımız var, həm texniki, həm də iqtisadi potensialımız. Texniki baxımdan dənizdə külək enerjisi potensialı 157 qıqavatdır. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının hesablamalarına görə, iqtisadi baxımdan quruda Günəş və külək stansiyalarının potensialı, göstərir ki, biz 27 qıqavat həcm istehsal edə bilirik, yəni, həcm böyükdür".

Dövlət başçısı Azərbaycan

enerjisinin ixrac potensialına da toxunub: "Mən bilərəm ki, Avropa şirkətləri bərpa olunan enerjiyə nə qədər yatırım edirlər. Mən bunu təqdir edirəm. Ancaq beynəlxalq ekspertlərin hesabatına görə, nə qədər etsələr də, bu, dünyanın və Avropanın ehtiyacını tam ödəyə bilməyəcək və ona görə də biz həmin kabel üzərində işləyirik".

Söhbət Xəzər dənizindəki külək enerji stansiyalarından Rumıniya-Qara dənizin dibi ilə uzanacaq elektrik kabel layihəsindən gedir. Burada potensial 4 qıqavatdır. Lakin prezident qeyd edib ki, layihə təkcə bu deyil: "Biz Özbəkistan və Qazaxıstanla bir neçə ay bundan əvvəl Xəzər dənizinin dibi ilə gedəcək elektrik kabeli haqqında saziş imzalamışıq və bunun texniki əsaslandırılması olacaq. Onların da bu sahədə təcrübəsi var. Bizim planlarımız istədiyimiz kimi həyata keç-

məli, bu sahə iqtisadiyyatın diversifikasiyası kontekstindən nəzərdən keçirilməli, neft sektoruna alternativ sahələrdən biri kimi inkişaf etdirilməlidir.

Bunun üçün bu sahədə özəl şirkətlərin fəaliyyəti stimullaşdırılmalı, onlara müəyyən müddətə vergi güzəştləri edilməlidir. Bundan başqa, xarici fondlarda 1 faizlə gəlirliliklə saxlanan maliyyə ehtiyatlarımızdan müəyyən bir hissəni bu sahəyə investisiya və kredit şəkilində yönəltməklə qısa müddətdə ciddi nəticələr əldə etmək olar.

Enerjinin daimi bazarı var, hətta biz elektrik enerjisi şəklində sata bilməsək belə, ölkədə daxili neft-qaz istehlakını azalda bilər, enerjiyə olan tələbatın böyük bir hissəsini öz alternativ enerjimizlə ödəyərək, qalan nefti və qazı da xaricə baha qiymətə sata bilərik.

Göründüyü kimi, bu, olduqca strateji və əvəzəlməz, daimi işləyəcək və xeyir verəcək bir sahədir. Düzdür, ilk vaxtlarda müəyyən çətinliklər yaranır və yaranacaq, lakin biz strateji qitəsini inkişaf sistemi yaratmağa məcburuq. Unutmaq lazım deyil ki, tükənən resurslara dayanan iqtisadiyyat gələcək üçün böyük təhlükə yaradacaq. Nə qədər ki gec deyil, bu barədə daha ciddi düşünməliyik.

Bu sahədə özəl şirkətlərin və

Özbəkistan və Qazaxıstandan Xəzər dənizindən keçərək Azərbaycana, Gürcüstana, Türkiyə və Rumıniyaya uzanacaq kabel xətti inşa edə bilirik. Yəni, bu layihə Cənub Qaz Dəhlizindən də daha böyük layihə olacaq".

Enerji sektorunun diversifikasiyası ilə bağlı hökumətin elan etdiyi əsas məqsədlərdən biri Azərbaycanda enerji tələbatının ümumi həcmində alternativ enerjinin səviyyəsini sürətlə yüksəltməkdir. Böyük resurslarımız var, amma bu sahənin sürətli inkişafı üçün yeni texnologiyalara, mütəxəssislərə, böyük investisiyalara ehtiyac var.

Ona görə də, bu istiqamətdə görülməli işlər daha da sürətləndiril-

vətəndaşların da fəal iştirakı daha effektiv olardı. Hər şeyi dövlətdən gözləmək olmaz. Dövlət sadəcə, bunun üçün lazımı şərait yarada bilər və bu məsələnin daha bir tərəfini təmin edə bilər. Belə ki, alternativ enerji istehsal şəxslərin öz ehtiyatlarından artıq istehsal etdikləri enerjinin artıq qalan hissəsinin sata bilməsi imkanı təmin olunmalıdır. Bu addım bu sahənin inkişafına ciddi təkən verə bilər. Dövlətin enerji təminatı öhdəliyi azalar və artıq qalan enerji resurslarını ixrac edib xeyli valyuta qazana bilər. Hər bir halda bərpa olunan enerji gələcəyin qarantıdır. Bu istiqamətdə işləri sürətləndirmək lazımdır.

Elçin Bayramlı

Nikahdankənar uşaqlar atanın vərəsələri ola bilərmə?

Vəkil detalları açıqladı

“Miras fiziki şəxsin ölümü və ya məhkəmə tərəfindən ölmüş elan edilməsi ilə açılır. Ölmüş şəxsin, yəni miras qoyanın əmlakı vərəsələrə qanun üzrə və ya vəsiyyət üzrə və ya hər iki əsasla keçir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Vəkillər Kollegiyasının üzvü Rəşad Əliyev deyib. O bildirib ki, vəsiyyətnamə ilə şəxs öz əmlakını və ya onun bir hissəsini həm vərəsələr sırasından, həm də kənar adamlar sırasından bir və ya bir neçə şəxsə vəsiyyət edə bilər: “Ancaq vəsiyyət edən uşaqların, valideynlərinin və arvadının (ərinin) vəsiyyətnamənin məzmunundan asılı olmayaraq mirasda məcburi payı vardır.

Qanun üzrə vərəsəlik o zaman qüvvədə olur ki, miras qoyan vəsiyyətnamə qoymur, yaxud vəsiyyətnamə tamamilə və ya qismən etibarsız sayılır. Qanun üzrə vərəsəlik zamanı müəyyən edilən şəxslər bərabər pay hüquqlu vərəsələr sayılırlar və qanunvericilikdə müəyyən edilmiş növbəlik təbiq edilir: “Bu növbəlik qohumluq dərəcəsinə görə müəyyən olunur və - ölünün uşaqları, miras qoyanın ölümündən sonra doğulmuş uşaq, arvad (ər), valideynlər (övladlığa götürənlər) birinci dərəcəli vərəsələr sayılırlar.

Nikahsız doğulan uşağın atalığı müəyyən olunmuşsa, həmin uşaq rəsmi nikahda olan valideynlərin uşaqlarının malik olduqları hüquq və vəzifələri daşıyır və təbii olaraq da atasının vərəsəsi sayılır. Atalığı müəyyən olunmadığı təqdirdə isə nikahdan kənar uşağın vərəsə kimi atadan pay almaq hüququ yaranmır”.

“Uşağın mənşəyinin müəyyən edilməsi isə Ailə Məcəlləsinin 44-cü maddəsi ilə tənzimlənir. Bu maddəyə əsasən uşağın anası ilə nikahda olmayan şəxsin atalığı uşağın atasının və anasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına birgə ərizə vermələri ilə

müəyyən olunur. Ana öldükdə, fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edildikdə, ananın yerini müəyyən etmək mümkün olmadıqda və ya o, valideynlik hüquqlarından məhrum edildikdə, atalığı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının razılığı ilə uşağın atasının ərizəsi əsasında, bu razılıq olmadıqda isə məhkəmənin qərarı ilə müəyyən olunur. Atalığın müəyyən olunması haqqında birgə ərizə verməyin uşağın doğulmasından sonra qeyri-mümkünlüyü və ya çətinliyi güman olunduğu hallarda gələcək uşağın öz aralarında nikahda olmayan valideynləri bu ərizəni müvafiq icra hakimiyyəti orqanına ananın hamiləliyi dövründə vermək hüququna malikdirlər. Uşağın valideynləri haqqında qeyd uşaq doğulduqdan sonra aparılır. Yetkinlik yaşına çatmış şəxs barədə atalığın müəyyən olunmasına yalnız onun razılığı ilə, həmin şəxs fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edildikdə isə onun qeyyumu və ya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının razılığı ilə yol verilir” - deyir o, əlavə edib.

Söylü Ağazadə

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarımızı
dərc etməyə hazırıq!

Bu futbolçu üçün PSJ-dən 60 milyon avro istəyirlər

PSJ “Renn”in yarımmüdafiəçisi Dezire Dueni transfer etməkdə ısrarlıdır. QOL.az xəbər verir ki, bu barədə Fransa mətbuatı məlumat yayıb. 19 yaşlı futbolçu Paris təmsilçisinin əsas hədəfidir. “Renn” isə Due üçün 60 milyon avro tələb edir. Due və ailəsi artıq PSJ-nin prezidenti Nasser Əl-Xəlaifi və klubun idman müşaviri Luis Kamposla görüşüb.

Qeyd edək ki, Duenin “Renn” ilə müqaviləsi 2026-cı ilin yayına qədərdir. “Transfermarkt” portalı futbolçunun dəyərini 30 milyon avro qiymətləndirir. 2023/24 mövsümündə Due klubda 43 oyun keçirib, 4 qol vurub və 6 qolun ötürməsinə verib.

XƏBƏRDARLIQ:

“Sosial şəbəkələr bəzi yeniyetmələrdə hövsələsizlik yaradır”

“Bu aqressiyanın yaranmasının əsas səbəbi sosial şəbəkələr, telefon oyunlarıdır. Yeniyetmələrin hər birinin özünəməxsus dünyaları var. Yeniyetmə psixologiyası tamamilə fərqli bir psixologiyadır. Onlar elə bir yaş dövründə olurlar ki, nə böyük, nə də uşaq yaşında olurlar”. Bu sözləri SİA-ya danışan psixoloq Nəbat Mirzəyeva deyib. Onun sözlərinə görə, yeniyetmələrin aqressiyalı olmasına səbəblər çoxdur: “Əsas səbəb isə oynadıqları oyunlardır. Telefon daxilindəki oyunlar, o şüurlu məlumatlar yeniyetmələri şiddətə yönləndirir. Oyunlarda uduzmaq, oyunlardakı məlumatlar uşaqlarda gərginliyi yaradır. Bu oyunların ötürdüyü şüurlu təsirlər, məlumatlar yeniyetmələrdə aqressiyanın, qəzəbin, nifrətin və şiddətin yaranmasına səbəb olan bir yoldur”.

Psixoloq qeyd edib ki, aqressiyanın yaranma səbəblərinə sosial şəbəkələr də daxildir: “Gələcəyə doğru tez böyümək, tez yetkinlik yaşına çatmaq, daha rahat telefona baxmaq, telefondakı sosial şəbəkələrdən azad istifadə etmək bəzi yeniyetmələrin bu dövrdə istəklərindən biridir. Sosial şəbəkələr bəzi yeniyetmələrdə hövsələsizlik yaradır. Belə sosial şəbəkələrdə-TikTok, Instagram və b. -da olan reelslər və videolar yeniyetmələrə təsir göstərir. Bu sosial şəbəkələrdəki qısa zamanlı videolar yeniyetmələrdə maraq yaradır. Yeniyetməlik dövrünü keçmiş böyüklər, yetkin insanlar bu reelslərin, videoların təsirində qalır. Ancaq yeniyetmələr hormonların dalğalanması və balanslanacağı bir dövrdə olduqları üçün bu videolar onlara təsir edir, bu vəziyyət onlarda hövsələsizlik yaradır. Onlar sanki işlərinde, həyatlarında hər şeyin həmin o bir dəqiqəlik, az zamanlı videolar kimi tez olub bitməsinə istəyirlər. Həyatı da bəzən bu çərçivədə görürlər”.

Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN KEYRİYYƏ
CƏMIYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 2700